

„Az egész morális tisztulás kérdése – véleményem szerint – egyfajta társadalmi utópiává változott, sokkal inkább a politikai játszmák, leszámolások és zsarolások eszközevé vált.”

Megkésett lusztráció... ▶ 3. oldal

„Megkerülhetetlen a kérdés: miben gazdagított, mit adott a résztvevőknek az idei találkozó? Milyen is volt ez a középkezdés Jézus Krisztussal és egymással?”

Túl a kezdőkörön – mit kaptunk Szarvason? ▶ 5. oldal

„Végre-valuation a szervezők ráébredtek arra, hogy a fesztivál elsősorban az egyházi könnyűzene, ezen belül is az evangélikus (vagy legalábbis evangélikus kötődésű) formációk bemutatkozására hivatott.”

Hazai pálya ▶ 8. oldal

Belecseppent lutheránusok ▶ 4. oldal
A zsolnai zsinattól a nyelvtörvényig ▶ 6. oldal
Definiáljuk önmagunkat! ▶ 7. oldal
Apácai kakaslövés a szarvasi ligetben ▶ 10. oldal
In memoriam Kovács Imre ▶ 14. oldal
Tizennyolc óra a Szélrózsán ▶ 15. oldal

FOTÓK: LUKÁCS GÁBOR

Szélrózsza-sziget Szarvason

▶ **Játékvezetői sipszó, Ittész János elnök-püspök sipszava nyitotta meg a Békés megyei Szarvason július 14–18. között lezajlott nyolcadik Szélrózsza országos evangélikus ifjúsági találkozót, ahol a figyelem elsősorban mindazonáltal nem a közöttünk szolgáló „játékvezetőkre”, hanem a mennyei bíróra irányult... A „Középkezdés Veled” mottó jegyében mintegy kétezer fiatal (és lélekben fiatal) tudatosíthatta, hogy a történelmi Magyarország földrajzi középpontjának tekintett városban sem lehet más igazodási középpontja életünknek, csak Jézus Krisztus.**

Hosszas bemelegítés után – némi kétséssel – este nyolc óra körül vette kezdetét szerda este az öt naptári napot magában foglaló „mérkőzés”, amelynek téje ezúttal sem volt más, mint a megelőző találkozóké. Nevezetesen annak eldöntése, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) van-e elégséges lelki elkötelezettségű utánpótlása... A választ nem egyszerűen a résztvevők létszáma adhatja meg, sokkal inkább a *viszonyulásuk* a fesztivál jellegű, ám alapvetően spirituális (hitébresztő-hitmélyítő) tartalmakat kínáló programhoz.

Az utolsó pillanatban véglegesült, ám igen logikusan, áttekinthetően szerkesztett műsorfüzet tanúsága szerint több tucat program közül válogathattak a központi helyszín környékén pénztárcájukhoz mért szállást is könnyen találó fesztiválózó. (A szervezésben és lebonyolításban közel háromszáz önkéntes segítségével.)

Áhítatok – bibliatanulmányok – előadások – fórumok – kiállítások, legfőképpen pedig könnyű- és komolyzenei koncertek töltötték meg tartalommal az árnyas Erzsébet ligetben felállított nagy- és kishírtábor, valamint a *KIE-kávéházként* funkcionáló fedett épület pódiumát. E három fő helyszín közvetlen közelében mutatkozhattak be a *Lehetőségek piacán* az egyházi (vagy egyházközel) munkaágak, és ugyancsak pár lépcsőnyire kínált igazi csemegét a Ruzicskay-házba települt Szélrózsza-

filmklub. A Holt-Körös közelsége sokakat csábított strandolásra a mindvégig negyven Celsius-fok közelében tetőzött kánikulában, de így sem maradt közönség nélkül egyetlen „távolabbi” helyszín – az Ótemplom vagy a Tessedik Sámuel Múzeum – programja sem.

Vélhetően anyagi szempontok is közrejátszottak abban, hogy az így is negyvenmillió költséggel tervezett találkón – a korábbi Szélrózsához képest – kevesebb volt a sztárvendég (*Sebestyén Márta* „igazolant”, betegség miatt volt kénytelen lemondani fellépését), ez azonban legfeljebb azt bizonyította, hogy a Szélrózsza sztárok nélkül, a találkozás pusztája lehetősége miatt is elégséges vonzerő. (A költségeknek egyébként mintegy negyven százalékat állta az MEE, a többit a részvételi díjak, illetve a pályázatokon elnyert pénzek és a szponzori támogatások fedezték.)

Az előbbiekkal összefüggésben idén minden evangélikus vagy evangélikus kötődésű ének-zenei együt-

tes számára lehetőséget nyújtottak a szervezők a bemutatkozásra (lásd 8–9. oldal), és ennek jótékony hatását aligha lehet túlértékelni...

Azért persze szép számmal akadnak országos hírnevűk örvendő vendégelőadó is a szarvasi Szélrózsának, mi több, az egyik – valóban világhírű – orgonaművész állítólag „kiszívárogatotta”, hogy hovatovább a művészek érzik megtiszteltetésnek, ha meghívást kapnak az evangélikusok országos találkozására.

Az intellektuális igények kielégítéséről a spirituális szempontokat sem nélkülöző *Püspökök órája* (6–7. oldal), illetve a *Fórumok és Előadások* címet viselő alkalmak voltak hivatottak gondoskodni. Ez utóbbi (olykor unalomba fulladt) beszélgetések közül – a lapunk belső oldalain említett programokon túl – kétségkívül a *Középpontban a radikalizmus* címet viselő diskurzus emelkedett ki, amelyen *Próhla Gergely*, az MEE országos felügyelője, külpolitikai szakértő beszélgetett *Jakab Attila* vallástörténészsel, az Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány munkatársával a kelet-közép-európai radikalizmus vallási, társadalmi és történelmi gyökereiről.

Minden erőlködés nélkül leírható, hogy – némiképp meghökkentő módon – az idei Szélrózsza legszínvonalasabb „előadásai” az esti áhítatok és a délelőtti bibliatanulmányok voltak, nem szólva a nyitó és a záró istentisztelet felemelő alkalmáról. Talán mert az igei üzenetek közvetítésére vállalkozó szolgáltatók maguk is tisztában voltak azzal a felelősséggel, amelyet a focivébé közelségére is figyellemmel a Jn 20, 26 alapján választott mottó rótt rájuk. Hiszen, ahol az evangélium hirdettük, ott valójában Jézus áll meg középen.

■ T. PINTÉR KÁROLY

▶ *Összeállításunk az 5. oldaltól*

Most múlt pontosan

A 8. országos evangélikus ifjúsági találkozóról beszámoló EvÉlet-szám vezércikkét egy „szélrózsás” fiatal jegyzi. A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban idén érettségizett szerző múlt év augusztusában résztvevője volt a Lotz János nyári diákegyetem – szerkesztőségünk munkatársai által vezetett – médiaműhelynek.

Szélrózsza. Középkezdés. Velem? Na, akkor kezdem a közepéről. A Szélrózsát július 14. és 18. között egy messzi, „bőgő” városkában, Szarvason rendezték meg, ahol a lelki tisztulás mellett testünket a Holt-Körös béka-nyalával koszlhattunk be, amit még a csapokból folyó forró, kénese víz sem volt képes lemosni. Seba, csakhamar belenyugodtunk: ezt az öt napot békaszagúan töltjük el. Talán ez a békaszag lehetett az oka annak, hogy már első nap megharapott egy törpeharcsa, s hogy egész szombaton egy szál csuromvízes pólóban mászkáltam, a kiszáradástól való félelmemben. De más, ennél sokkal komolyabb rettegéseim is akadtak a héten.

Érdekes, hogy a Szélrózsára való érkezésünkkel mennyi terhet és félelmet cipelünk. Azt hiszem, minden terhet hordozó reménykedik, hogy a találkozó ideje alatt kicsit könnyebbül. Velem is valahogy így volt ez. Ahogy teltek a percek, órák, napok, egyre vidámabb lettem, és elhagytam a félelmeimet.

Egyik félelmem az otthon maradtakkal volt kapcsolatos. Nagymamám nagyon beteg, és félttem, mire hazajövök, már nem is fog megismerni, vagy valami még rosszabb történik. A másik a kezdetekkel kapcsolatos, hiszen a jövő tanévben egy külvilágtól elzárt kiscsiny szigeten fogok tanulni, s így, hogy egyre közeledik a szeptember, mind félelmetesebb a dolog.

A kezdetekkel és az újrakezdésekkel foglalkozott többek között a Tamás-misé is. Voltam már jó pár Tamás-misében, de ez a mostani bombaként hatott rá. Én, aki az utóbbi fél évben ödzködtem a kötöttségektől, liturgiáktól, a rendtől, olyan hatalmas élményként könyveltem el a keresők istentiszteletét, hogy nem férne el ebben az újságban. Ezúton is köszönet minden Tamás-misé emberkének. T-misé.jobb veled a világ!

De sok más lételemelő esemény is történt, mint például kedvenc M betűs együtteseim, a *Mezitláb* és a *M.I.S.K.A.* koncertjei, a *Kishűg* zenéje, vagy amikor Csuzskával és Melivel fekdütköztem a *Csendsátorban*, csukott szemmel, élvezve az igazi csendet és nyugalommal, s közben – ahogy Zsuzska mondta – lelki szálak szövődtek közöttünk, mint az *Avatarban*.

És ott volt az a bizonyos *Hordó*. A Hordó egy olyan program volt, ahol bárki felléphetett tudományával. A KIE-kávéház melletti kishírtábor este fél tizenegykor várt olyan egyéne-

ket, akik ki mertek állni zenélni, énekelni. Egy kora este, amikor kis csoportunk a foci-pálya fűvén hegyelt, *Ferkó* előkapta közelben nyugvó gitárját, s hát mit ad Isten, énekelni kezdtünk. Ekkor mesélt a Hordóról, miközben a *Most múlt pontosan* című szám akkordjait próbáltuk kitalálni. Mire sötét lett, kitaláltuk az akkordokat, s már jött is az elhatározás: kiállunk a Hordóra, és előadjuk.

Persze elhatározni valamit mindig könnyebb, mint megvalósítani. Halogattuk a dolgot, *jaj, ma be vagyok rekedve, jaj, ma túl fáradt vagyok, jaj, ma ez, jaj, ma az...* Én meg közben egyre jobban félttem. Aztán végül elérkeztünk az utolsó estenek, amikor nem volt mese, se menekvés, elő kellett adni. Hű, barátaim... borzasztóan rettegtem ám! Olyan mondatok jutottak eszembe, mint: nagyot akar a szarka, de nem bírja a... köhöm... stb. Még jobban bepánikoltam, amikor egy olyan kacsá csapta meg a fületem, hogy a *M.I.S.K.A.* ráadást ad a kishírtáboron. Na, nee, mondtam, én utánuk nem lépek fel, mert akkor nagyon be fogunk égni... A berezelési csúcspontot mégis akkor értem el, amikor már bent ültünk a kávéházban, és kiállt egy zenekar meg két éneklő lány, hogy – bátoritásként az amatőröknek – elénekeljenek egy számot, még előttünk. És találjátok ki, mi volt az a szám, amit elő akartak adni! Hát igen: a *Most múlt pontosan...*

Először megjegyeztük, mert te jó ég, nekik klarinetszólojuk is volt meg minden, ami kellett, nekünk meg maradt a ritmusra remegés. De aztán azt gondoltuk, ha fene fenét eszik, akkor is kiállunk most már.

Kimentem remegő lábbal, kaspazkodtam a mikrofonba, és elkezdtem énekelni. *Ferkó* meg gitározott. Egyszer csak beszállt mögöttünk a dob, egy másik gitár, a szintetizátor, és azon kaptam magam, hogy az emberek tapsolnak, beszállnak az éneklésbe, sőt volt, aki el is érzékenyült. Ez volt a legszebb dolog, ami történhetett, a legnagyobb biztatás, hogy ne féljek. És egyszer csak azt éreztem, hogy *most múlt pontosan a félelmem, engedem, hadd menjen, szaladjon kijel belőlem...*

Aznap éjjel a barátaimmal a strandon lógtunk. Nagyon fáradt voltam, és elaludtam a stégen. Hajnali háromkor arra ébredtem, hogy körülöttem áll egy kis tömeg, és azt éneklük: „Boldog szü-lí-na-pot, Léna...!” Hú, olyan boldog lettem! Meglepett az esemény, és félálomban valahogy rájöttem, nem kell félnem, hogy mi lesz, hogy találkozom-e olyan emberekkel, akikkel nem szeretnék, és nem kell izgulnom azon, hogy mi lesz jövőre, hanem Istenre kell bíznom az egészet, mert ő tudja, hogy minnek örülök a legjobban. És ezt már többször meg is mutatta. Ámen.

■ VIDA MÁRIA MAGDOLNA,
alias LÉNA

Szinten tartott szervezet

▶ **Mi tagadás, az érintettek körében nem igazán talált kedvező fogadtatásra az a meghívó, amely július 17-re invitálta – történetesen Szarvasra – a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) választmányának tagjait. Az alapszabály értelmében kétévenként esedékes küldöttgyűlés ugyanis a városban rendezett nyolcadik Szélerőzsa országos evangélikus ifjúsági találkozó utolsó teljes napjára esett... A Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség gyülekezeti házában mindazonáltal délelőtt 11-kor határozatképes számban jelentek meg a szavazati joggal rendelkezők, akiket – a Jn 3,6-8; és Lk 11,13 alapján tartott áhítatában – Adorjáni Dezső Zoltán erdélyi püspök figyelmeztetett a Lélek általi megújulás szükségességére.**

A Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyar anyanyelvű evangélikusokat szervezettel egybefogományban, indokolttá vált, hogy elnöki teendőinek ellátásában egy ügyvezető elnök segítse. Erre a posztra a

A fórumbeszélgetés résztvevői (balról jobbra): Adorjáni Dezső Zoltán és Gáncs Péter püspökök, Rácz Zsuzsanna, a clevelandi magyar evangélikus gyülekezet pénztárosa és Srna Zoltán, a százd-ípolyszakállosi gyülekezet felügyelője

ni hivatott konferencia elmúlt két esztendőben végzett tevékenységéről id. Zászkaliczky Pál titkár adott számot. Beszámolója előtt azonban egy újabb tiszttség létrehozására tettetett javaslat. Tekintettel arra, hogy a Maek elnöke, a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) országos felügyelői tisztét is betöltő Pröhle Gergely a közelmúltban – helyettes államtitkári minőségben – fontos (és időigényes) külügyminisztériumi megbízatást vállalt az Orbán-kor-

küldöttek – ellenszavazat és tartózkodás nélkül – Benczúr Lászlót, az MEE Északi Egyházkerületének felügyelőjét, a Maek egyik alelnökét választották meg, aki a halaszthatatlan elfoglaltsága miatt erről a küldöttgyűléseiről is távol maradni kényszerült Pröhle Gergely helyett a továbbiakban az ülés levezetését is átvette.

Ami az önkritikai titkári beszámolót illeti, id. Zászkaliczky Pál nem rejtette véka alá, hogy – a szervezet működésének sikeres szinten tartása

mellett – az elmúlt két esztendő nem sok esélyt adott az eredményesebb működésre. A bel- és külpolitikai feszültségek közepette igazi áttörést még nem sikerült elérni a szlovák–magyar egyházi kapcsolatok terén, a délvidéki magyar evangélikusság részéről viszont – vélhetően az ottani egyházvezetés tartózkodása miatt – nem mutatkozott igény a kapcsolatok felvételére. Időközben feloszlatta magát a Maek egyik alapító szervezete, a *Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége* (KÉMELM), és a magyar diaszpóra nyugaton élő evangélikus közössége általában is zsurogodik.

A konferencia előtt álló kihívások ennél is markánsabban fogalmazódtak meg a küldöttgyűlést záró fórumbeszélgetés során. Némi optimizmusra csupán a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspökének szavai adhattak okot. Adorjáni Dezső Zoltán nem csupán a Maek választmányának tolmácsolta meghívását Kolozsvárra, de jelezte, hogy egyházkerülete 2012-ben kész vendégül látni a Szélerőzsa találkozót is... TP

HETI ÚTRAVALÓ

„Éljetek úgy, mint a világosság gyermekei. A világosság gyümölcse ugyanis csupa jóság, igazság és egyenesség.” (Ef 5,8-9)

Szentháromság ünnepe után a nyolcadik héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben Isten a sötétségből világosságra hív: „...jöjjetek, járjunk az Úr világosságában!” (Ézs 2,5) „Az Úr Isten szeretet: és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is őbenne.” (1Jn 4,16; LK) Az Úr gyermekei Krisztus szeretetével szeretnek; ő Isten újáteremtő szeretetének tanúja a világban; az Úr Jézus a világ világossága (lásd Jn 8,12). Ám Jézus az ő követőit is annak nevezi, mivel ő a fényforrás, s mi az ő fényének a visszatükröződései kell, hogy legyünk, mint ahogyan a hold visszaveri a nap dicsőségét: „Ügy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsóítsák a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,16) Valóban érette ragyogunk? Szavaink, tetteink és egész életünk a világosság jó gyümölcse? Ezért kérjük: „Áldott Úristen, segíts meg minket, a te nevednek dicsőségéért szabadíts meg minden gonosztól!” (GyLK 759) Heti igéinket folytatva Pál egy ókeresztény himnuszt idéz: „Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog neked a Krisztus” (Ef 5,14) – életet adó világosságával, hogy te is Isten szeretete fényének hordozója lehess; só és világosság! A világosság gyümölcsét kéri számon rajtunk Jakab: „Mert ahogyan a test halott a lélek nélkül, ugyanúgy a hit is halott cselekedetek nélkül.” (Jak 2,26) Pál felelősségre vonja a világosság gyermekeit; „...mert mi köze egymáshoz az igazságnak és a gonosziságnak, vagy mi köze van a világozságnak a sötétséghez? Vagy mi azonosság van Krisztus és Beliál (a sántán) között?” (2Kor 6,14-15) E kérdések helyes bölcseválaszolásához kérjük mennyei bölcsességét! „A felülről való bölcsesség (...) irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes (...) és nem képmutató. Az igazság gyümölcse béke-ségben vettetik el azoknak, akik békességet teremtének.” (Jak 3,17-18) Jézus figyelmezteti követőjét: „Vigyázz tehát, hogy a benned levő világosság sötétség ne legyen!” (Lk 11,35) Ha beengeded őt az életedbe, hagyd, hogy átjárjon tiszta fényével! A korábbi főpap, Annás előtti kihallgatásakor is jót mondott Jézus, mégis üstét kapott érte: „En nyilvánosan szóltam a világhoz (...), titokban nem beszéltem semmit. Miért kérdezel engem?” (Jn 18,20-21) Őt kérdezzük, a világ világosságát! Ez Pál apostol tanácsa: „...féllelemmel és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket, mert Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően.” És a vértanúhalálra gondolva mégis erre kér: „...örüljete ti is, és örüljete velem együtt.” (Fil 2,12-13.18) Dr. Luther ezt írja: „Boldog az a szív, amelyben megvan a Léleknek ez az öröme, mert bizonyos abban, hogy Krisztus a mi Üdvözítőnk és Főpapunk. Nem csoda, ha ez az öröm kiül az arcra, és meglátszik a beszéden is!” „Jézus, örömmel fogadlak, / Áldott légy, hogy eljöttél; (...) / Hozzad köt a szeretet / Mindörökké engemet!” (EÉ 143,1.5) Téged is? ■ GARAI ANDRÁS

Megkésett lusztráció, avagy az alkotmánybírótság diszkrét bája

Nem tudom, hogy és miként, de szeretett hazám, Románia régebbi és újabb története arról híres, hogy európai szomszédaihoz képest szépen szólva fáziseltolódásban van. Ezt egy általam és sokak által igen nagyra becsült irodalomtörténész és kultúrzsociológus, Eugén Lovinescu sokkal egyszerűbben úgy fogalmazta meg, hogy tudniillik Románia, pontosabban a románság fejlettsége az európai civilizáció ütemtervéhez képest aszinkronban van. Mint írta, megkésett nemzet vagyunk a kontinens délkeleti sarkán, két civilizáció határán.

1920 óta számunkra, a valamikori „Tündérbert” lakói számára is keserű evidencia lett, hogy itt valahogy mindig minden később történik. Az is igaz, hogy van ennek nemcsak rossz, de – némely, kormányoptimizmustól és haszszerezéstől túlfűtött politikai szerint – kimondottan jó oldala is. Merthogy így van ez azzal a rengeteg rosszal, szennyel, beteges jelenséggel, ilyenolyan társadalmi örökséggel is, amely az alkonyra ítélt Nyugaton beüt, s aztán csak jóval később, talán „letisztult”, „erőtlen” formában érkezik hozzánk.

Itt van például a szörnyű gazdasági válság esete is. Két, ha nem három évvel ezelőtt keményen megrázta Amerikának és Európának az északnyugati felét. Mintegy két éve történelmi vetélytársunk, Magyarország is megkezdte gazdasági ámok-

futását; mára talán látja a túlsó partot, és képes lesz felfelé ívelő pályára állni.

Mi pedig éppen most kezdjük, nyilván picit később. Az előrejelzések és a már érezhető tünetekből máris arra lehet következtetni, hogy a „várva várt” gazdasági válság nemcsak hogy két évet késett, de ami itt van, az hatványozott erejű, és itthon rátermettséggel tökéletesített formában fog lecsapódni.

Ami a késlekedést illeti, van ez úgy is, hogy míg Európa boldogabbnak felén, például a szomszédban autópályák sokaságán gyorsan és kényelmesen el lehet jutni a célhoz, addig mi, hagyományápolók a kátyúk, illetve különféle csatangoló állatfajták kerülgetésével sajáttitjuk el a jobbfejta vezetés technikáját. Lám, minden rosszban van valami jó is.

Aztán itt van ez a lusztrációs, múltátvilágítási hisztériahullám. Hagyományainkhoz híven a rendszerváltást követő huszadik évben jöttünk rá, hogy most már nemcsak retorikai, de valahogy jogi szinten is „szembe kellene nézni a múlttal”. Ez egyébként halás téma, mert látva a magyarországi fejleményeket az az érzésem támadt, hogy ez az egész „megtisztulási” jó szándék hasonló a kutyakölyköknek odatobogott gumicsonthez, amely folytonosan rágható, de nem emészthető. Nálunk arra gondoltak, hogy ne csak a vonatok készenek egyre rendszeresebben meg a civilizáció – le-

ÉGTÁJOLÓ

gyen ez így a lusztrációval is, amely ha pozitív eredményt nem is nagyon, frusztrációt annál többet fog eredményezni.

Hűsz év után azt is mondhatnánk, hogy egy kicsit elkésett a lusztráció. Ha emlékeztem nem csal, 1990 márciusában a temesvári forradalom szellemét és célkitűzéseit ápoló Temesvár Társaság kiadott egy tizenhárom pontos nyilatkozatot. Nyolcadik pontja arról szólt, hogy az első három törvénykezési ciklusra meg kell tiltani a volt kommunista vezetők, aktivisták és a volt Securitate (a hírhedt román titkosrendőrség) tisztjeinek a megválaszthatóságát. Ez akkor nagy zajjal, csinnadrattával, balkáni ügyeskedéssel szépen meghíusult, a kérdés politikailag szublimálódott, átalakult, erőtlennül lecsengett. Most, amikor szinte okafogyottá vált, újra elővették, hadd legyen még egy kis rágni való gumicsont a többségnek.

Bár a híres politikatörténész, Samuel P. Huntington szerint a rendszerváltás első két évében, frissiben és melegebben kellett volna lebonyolítani az egész átvilágítást – titkos-

rendőrséget, kommunista pártot, a titkos és félig titkos levéltárakat –, ez valahogy, egy-két kivételtől eltekintve, sehol sem történt meg a valamikori béketáborban. Az egész morális tisztulás kérdése – véleményem szerint – egyfajta társadalmi utópiává változott, sokkal inkább a politikai játszmák, leszámolások és zsarolások eszközkévé vált.

Ugyancsak Huntington állította, hogy a diktatúrákból kikerülő, felszabadult, rendszerváltó társadalmak általában kétféleképpen viszonyulnak a régi rendszer uraihoz: az egyik a vád és büntetés, a másik a bocsánat és feledés. Románia lusztrációs ügyködése ennek látszik valamelyest ellentmondani.

Mi afféle harmadikutasok lettünk. Ha már vád és büntetés nem lett, nem lehetett, inkább a régi apparátcsikok hazafiasságát méltató kitüntetések és kiemelt nyugdíjak következtek, és – magyarországiakra lefordítva – Biszku-féle „bűn és büntetlenség”, a magyarországihoz hasonló „rózsadombi lakhatási akciókat” láthattunk. Másrészt bocsánat sem lehetett, mert ugyan bűn volt, a kommunizmust elítéltük keresztül-kasul, csak bűnös nem került, akinek megbocsáthattunk volna.

Feledésről sem igen lehetett szó, mert amit eleve nem tudunk, s akik eleve nem léteztek, azt és azokat elfelejteni elég nehéz lett volna. Mi maradt? A harmadik út, a tradicionális *Romanian way*: kívárni, elkésmi. S

mire a „nem létező” esetleges vádlottak húsz év múltán boldogan élvezhetik kiemelt nyugdíjukat, értékes utódaik pedig elfoglalták az új rendszer kulcspozícióit, nyilván az egyedül őket megillető, jól jövedelmező, biztos helyeket, már jöhetett a lusztráció.

Egyes naivak öröme május 19-én elfogadta a parlament a lusztrációs törvényt, azzal a felkiáltással, hogy jobb későn, mint soha. És ekkor következett az igazi csoda, a huszárvágás, olyan balkáni módra. Június 7-én az alkotmánybírótság, kőkeményen indokolva, alkotmány- és demokráciaellenesnek minősítette a törvényt, és hatályon kívül helyezte.

Ezek után mindenki csak vonogatta a vállát, csodálkozott, és következtek a végtelen „Miért?”-ek. Sok-sok miértünkre Székely Ervin politikai elemző válasza sikeredett talán a legsummásabbra, aki igencsak fején ütötte a szöveget. Hogy tehát miért is? Egyszerűen azért, mert Bálint katona, a macska szőrös, és nem bo-rotválkozik.

Adorjáni Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

HIRDETÉS

Konferenciaközvetítés

A Magyarországi Luther Szövetség október 30-án 10 és 18 óra között a Deák Téri Evangélikus Gimnázium (Budapest V., Sütő u. 1.) dísztermében konferenciát szervez *Az ügynökkérdés feldolgozásának egyházi fogadtatása és teológiai értékelése* címen.

A konferencia fővédnökei: *Ittész János* elnök-püspök, *Próhle Gergely* országos felügyelő.

A konferencia célja a Magyarországi Evangélikus Egyházban öt éve folyó tényfeltáró szakmai munka és az ennek első dokumentációjaként kiadott, sokféle visszhangot kiváltott *Háló* című kötet (Budapest, Luther Kiadó, 2010) egyházi fogadtatásának nyílt megbeszélése, összhangban a szövetség egyik céljával: „Az evangélikusság iránt érdeklődők vagy abban megerősödni kívánók számára segítségnyújtás.” Az úgynevezett „ügynökkérdés” véleményünk szerint nem csupán történelmi, hanem mindenekelőtt teológiai és egyházi kérdés; az egyházi nyilvánosság előtti megvitatása az egyház érdeke, s ugyanakkor egy ilyen alkalom a további kutatást is kedvezően befolyásolhatja.

A konferencián való részvétel ingyenes és nyitott minden érdeklődő számára. A szervezők által felkért előadókon kívül bárki jelentkezhet egy 20 perces (maximum 7 oldalas, ritka sortávval gépelt) előadással. Az előadások megbeszélésére és a hozzászólásokra körülbelül kétórás fórumot is tervezünk.

Kérjük azokat, akik előadást kívánnak tartani, hogy jelentkezésüket a tervezett előadásuk címével és egy körülbelül tízmondatos összefoglalóval együtt augusztus 31-ig küldjék el az alábbi címre: Magyarországi Luther Szövetség – Evangélikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.

A konferenciára elektronikus úton is lehet jelentkezni az alábbi postafiókok egyikén: fabiny.tibor@gmail.com; pgrendorf@hdsnet.hu.

Erős vár a mi Istenünk!

A konferencia szervezői:

*Dr. Fabiny Tibor egyetemi tanár,
a Magyarországi Luther Szövetség elnöke
Grendorf Péter evangélikus lelkész,
a Magyarországi Luther Szövetség ügyvezető titkára*

HIRDETÉS

Példázatok – novellaíró-pályázat

Az *Evangelikus Élet* szerkesztősége novellaíró-pályázatot hirdet *Példázatok* címmel. A pályaművek tematikailag Jézus bármely példázatahoz kapcsolódhatnak. Egy pályázó legfeljebb három írást küldhet be, amelyek terjedelme egyenként maximum 4500 karakter lehet szóközzel együtt.

A beküldési határidő: 2010. augusztus 1., éjféli. A pályázat nyitott, nem jelígs.

A beküldési cím: evet@lutheran.hu.

Az első három helyezettet tíz-, hét- és ötezer forintos könyvvásárlási utalvánnyal jutalmazzuk, amely a Luther Kiadó könyvesboltjában vásárolható le. A beérkezett pályaművekből az *Evangelikus Élet* augusztus 22–29-ei lapszámában válogatást közlünk.

HIRDETÉS

Orgonazenés áhítat lesz a Deák téri evangélikus templomban július 25-én este 6 órai kezdettel. Az *„Isten gyermekei”* című alkalmon *Kovács László Attila* orgonál. Műsor: *Johann Sebastian Bach* művei (*Dór toccata és fuga BWV 538*; *Christ, unser Herr; zum Jordan kam BWV 685*; *Christ, unser Herr; zum Jordan kam BWV 684*; *Wir glauben all an einen Gott, BWV 680*; *Vater unser im Himmelreich BWV 683*; *Dies sind die heiligen zehn Gebot BWV 678*; *Dies sind die heiligen zehn Gebot BWV 679*); igehirdetés; *Liszt Ferenc: Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen* – variációk. A belépés díjtan.

Nyári munkarend az Üllői úton

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájában (1085 Budapest, Üllői út 24.) július 26., hétfőtől augusztus 6., péntekig – a nyári szabadság egy időben történő kiadása miatt – általános munkaleállásra kerül sor. Első munkanap: augusztus 9., hétfő.

Az Üllői út 24. szám alatt található gyűjtemények nyitva tartása:

- Az *Evangelikus Országos Könyvtár* július 26., hétfőtől augusztus 31., keddig lesz zárva. Első munkanap: szeptember 1., szerda.
- Az *Evangelikus Országos Levéltár* augusztusban zár be. Első munkanap: szeptember 1., szerda. Azon a héten, amikor az országos iroda már zárva lesz, július 26–30. között ügyeletet szerveznek, tehát még látogathatóak.

Internetes lelkipogozás indul

A Magyarországi Református Missziói Központ internetes lelkipogozást indít augusztus 1-jétől, egyelőre hétvégenként (péntek–szombat–vasárnap) 21-től éjjel 1 óráig. Isten Szentlelkének segítségül hívásával szeretnének segítségükre lenni azoknak, akik lelki válságban vannak, krízist élnek át, magányosnak vagy re-

ményvesztettnek érzik magukat. A szolgálat alapmotívációja: a keresztyén hitből fakadó önzetlen segítségnyújtás, az internetfelhasználóknak virtuális vándorútjuk során egyfajta „lelki pihenőhely”, „lelkipogozói site” biztosítása, e sajátos területen. Elérhetőség: SKYPE azonosító: lelkipogozas1

► www.skype-telefon.hu

Belecseppent lutheránusok

Kibontakozóban Rudabánya és Dobsina testvérvárosi kapcsolata

► **Egész napos ünnepségre gyűltek össze július 12-én a Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi részén fekvő, háromezer lakosú Rudabánya és a tőle ötven kilométerre északra, szlovák területen található ötezer fős Dobsina város lakói. A találkozó célja a hamarosan létrejövő testvérvárosi kapcsolat előkészítése volt. A két település között már a múltban is volt szoros kötelék, ám a bányáipar hanyatlása miatt ez az 1980-as években megszűnt. A hagyományokra alapozva azonban úgy döntöttek, hogy újraélesztik az egykori együttműködést.**

A 19–20. század fordulóján sok német ajkú dobsinai („buléner”) bányászcsalád telepedett át Rudabányára, ahol az akkor megindult külszíni vasércbányászat jó munkalehetőséget kínált nekik. Ennek következtében a mai Rudabánya lakosságának egy része dobsinai gyökert.

Az áttelepülteknek köszönhető az evangélikus vallás meghonosodása is, illetve az 1930-as évek elején épült evangélikus templom. Dobsináról érdemes még tudni, hogy 1743-ban itt jött létre a nagy Tisza-kerület a dobsinai egyezségben, egyesítve a szepesvárosi német és a gömöri szuperintendenciát. Ez az egyházszerződés több mint két évszázadon keresztül keretbiztosított Északkelet-Magyarország evangélikusainak.

Mindennek jegyében hívta meg a két város *dr. Fabiny Tamást*, a Magyarországi Evangélikus Egyház Észak-Egyházkerületének püspökét, hogy szolgáljon a 14. században épült gótikus református templomban rendezett ökumenikus istentiszteleten. A püspök – szlovák nyelvre is tolmácsolta – prédikációjában arról beszélt: „1Mózes 37,14 alapján (Jákób mondja Józsefnek: „Menj, és nézd meg, hogy jól

vannak-e testvéreid és a nyáj”), hogy mennyire fontos ma is ennek az igének a megszívlelése. Különösképpen a háromnyelvű (magyar, szlovák, német) Magyarországi Evangélikus Egyházban, ahol a 20. század eleji evangélikusság nagy hányada Trianon után a határokon kívülre szorult.

A Gvadányi József Művelődési Ház nagytermében tartott közgyűlés fő napirendi pontja a dobsinai és a rudabányai képviselő-testület tárgyalása volt, melyet *Szobota Lajos*, Rudabánya város polgármestere vezetett. A két települést *Karol Horník*, Dobsina polgármestere és *Hadobás Sándor*, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bányászattörténelmi Múzeum igazgatója mutatta be. Mindezek után mindkét képviselő-testület kifejezte szándékát a testvérvárosi kapcsolat létesítésére. Az erről szóló dokumentumot a tervek szerint szeptember 4-én, a rudabányai városnapon írják alá.

Megható, hogy a Rudabányát és Dobsinát összekötő kapcsolópontok között ott van a közös hit is, amelyet olyannyira fontosnak tartanak a városok vezetői, hogy a testvérvárosi kapcsolat előkészítése során Isten házába is összegyűlekeztek az ige hallgatására és az úrvacsorai közösségre.

Az istentiszteleten részt vett és köszöntötte is a megjelenteket Indonézia magyarországi – evangélikus vallású – nagykövete, *Mangasi Sihombing* már több ízben járt Rudabányán – legutóbb 2008 szeptemberében, amikor a település visszakarta városi rangját. A település – hálája és tisztelete jeléül – díszpolgári címmel tüntette ki a posztjáról hamarosan távozó nagykövetet, aki ismételten tanúbizonyosságát adta nagylelkűségének, amikor átadta pénzbeli adományát *Balázs Tibor* sajkózáli evangélikus lelkésznek a megrongálódott parókia felújítására.

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON

Lemondott Németország és a világ első evangélikus püspöknője

Lemondott tisztségéről múlt pénteken *Maria Jepsen*, miután sajtóhírek szerint eltussolta egy pedofil lelkész ügyét.

A hatvanöt esztendősből hampburgi püspök – akit 1992-ben szenteltek fel Németország és a világ első evangélikus püspöknőjévé – azzal indokolta lemondását, hogy „megkérdőjelezték hitelességét”, következtésképpen úgy érzi, hogy nem tudja magát tenni felszentelésüket tett fogadalmának. „Utamon a te világosságod segíti lépteimet” – hivatkozott a zoltárénekre lemondó nyilatkozatában, amelyben egyszersmind visszautasította a sajtó állításait.

Jepsent az utóbbi időben egyre több bíráló érte, mert állításával ellentétben nem 2010-ben, hanem már 1999-ben értesítették arról, hogy egyházmegyéjének egyik lelkésze szexuális visszaéléseket követett el fiúkkal és lányokkal szemben. A püspök korábban azt állította, csupán arról értesítették, hogy a lelkésznek egy nővel viszonya volt, „de a visszaélés szó nem hangzott el, különben nyugtalan lettem volna” – nyilatkozott egy interjúban. Egy hampburgi lap azonban idézte egy nő eskü alatt tett tanúvallomását, amely szerint ő már 1999-ben figyelmeztette a püspök

asszonyt. A lelkészt még abban az évben elhelyezték, majd 2001-ben nyugállományba vonult.

Néhány hónapon belül Németországban immár hárman mondtak le püspöki hivatalukról. Májusban XVI. *Benedek* pápa elfogadta az augsbur-

gi katolikus püspök, *Walter Mixa* lemondását, akit gyermekekkel szemben elkövetett visszaélésekkel vádoltak, februárban pedig a hannoveri evangélikus püspöknő, *Margot Käßmann* mondott le, mert rendőrök ittas vezetésen érték.

► MTI

Augusztusi karácsony

A BBC múlt vasárnap beszámolója szerint a legnagyobb londoni Selfridges-áruházban augusztus 2-ától – vagyis 145 nappal karácsony előtt – már megvásárolható lesz a cég karácsonyfadísz-kollekciója, a karácsonyi lámpafüzérekkel és egyéb ünnepi kellékekkel együtt, sőt akár cserében nevelt karácsonyfát is vehet az előrelátó vásárló.

A Selfridges már tavaly is korai karácsonykezdetet tartott, de akkor még megvárta augusztus második hetét; az idei nyitány minden eddiginél korábbi az áruházlánc történetében.

A statisztikák mindazonáltal igazolják a döntést: a Selfridges a tavalyi árusítás megkezdése utáni első héten ezer készletet adott el karácsonyfára aggható díszgömbökből.

Az utóbbi években mind feltűnőbb irányzat a brit üzletben a nagy ünnepekhez kötődő termékek egyre korábbi megjelenése. Az idén a Tesco került a lapok első oldalaira azzal, hogy egyik manchesteri boltjában már január első munkanapján ízlésesen csomagolt húsvéti csokitójásokkal várta vevőit.

A cég szövegírója annak idején a „vásárlói igényekkel” magyarázta, hogy az üzletben már karácsony utján megjelentek a húsvéti tojások.

► MTI

Bajnokcsapat a Szélrózsaán

► Két új szóval is gyarapította a labdarúgás szerelmeseinek szókincsét az idei focivébé: az egyik a *Jabulani*, a néha hírhedten furcsán pattanó labda neve, a másik pedig a *vuvuzela*, amely a tévéközvetítések alatti furcsa zümmögésért felelős hangszer elnevezése. Mindkét tárgy helyet kapott a szarvasi Tessedik Sámuel Múzeumban a Szélrózsaára időzített kiállításon, ugyanis a szervezők nem kisebb dolgot álmodtak meg, mint hogy futballcsapatot szervezzenek a neves evangélikus elődökből.

Az Evangélikus Országos Múzeum munkatársai, Zászkaliczky Zsuzsanna és Kertész Botond azzal a gondolattal játszottak el, hogy mi is lenne, ha a valaha élt tizenegy legnevesebb evangélikus erre a pár napra valószínű foci-csapattá állna össze. Miként festenének piros-fehér-zöld mezben, szívük felett az Erős Várunk FC Luther-rózsás logójával? Hogyan nyilatkoznának a *Luther Sport* című újság hasábjain, amely természetesen a megfelelő szakzsargonnal ír a működésükről? És miért is ne lehetne az életükről szóló totóban egy olyan Jabulani labdát nyerni, amelyen megtalálható Kossuth és Petőfi aláírása is?

Nemcsak Huszár Gál vagy Balassi Bálint volt látható rövidnadrágban, hanem a kiállítást július 15-én 11 órakor megnyitó Fabiny Tamás püs-

pök is. Beszédében a vidám családi anekdoták domináltak, megemléltette többek között, hogy bár nagyon szeretett volna sporttal foglalkozni, szigorú édesapja akkor is inkább tudományos szakemberként, sporttörténész-ként szerette volna látni, de most lelkesként annak örül, hogy ezzel a kiállítással a szervezőknek sikerült igazán fiatalos és szórakoztató módon összehozni ezt a kettőt. Felidézte továbbá, hogy kisgyermekként mindig tudta, hogy a templomban az istentisztelet alatt háromszor kell felállni, utána a Fradi-meccsen pedig annyszor, ahány gól esik. Ehhez kapcsolódóan hangsúlyozta, hogy bár az evangélikus egyháztörténetet bemutató kronoló-

tablón kívül a régi nagyok személyes tárgyai közül is bemutatott párat, amelyek az újszerű körítés miatt valószínűleg még többek kíváncsiságát felkelthették, mint egy átlagos tárlaton. Ezek megtekintésén kívül a látogatók harcra is szállhattak az EVFC színeiben: a kiállítás első termében számítógépes konzolon lehetett játszani, a bejáratnál pedig két gombfocipálya várta őket.

Egyelőre olyan információk láttak napvilágot, hogy az evangélikus tizenegyet bemutató kiállítás csak a Szélrózsa idejére tárta ki kapuit. Nem kell ahhoz focirajongónak lenni, hogy tudja az ember: egy ennyire ötletesen kitalált anyag érdemes a

giában az ellenfélnek is sok találatát feljegyezték, azért a *Luther Matthäus* (sic!) vezette csapat nyeresre áll.

A kiállítás a vidámságra derítő

széles körű bemutatásra is. E sorok írója mindössze ezzel fejezi ki ebbéli óhaját: Hajrá, Erős Várunk!

■ NAGY BENCE

Az evangélikus nemzeti tizenegy. Álló sor: Thököly Imre, Tessedik Sámuel, Huszár Gál, Ordass Lajos, Sztehlo Gábor, Berzenyi Dániel. Térdelő sor: Mikszáth Kálmán, Bél Mátyás, Petőfi Sándor, Balassi Bálint, Kossuth Lajos.

Túl a kezdőkörön – mit kaptunk Szarvason?

■ DR. WAGNER SZILÁRD

Ha azt a szót halljuk: *Szélrózsa*, akkor egyházunkban ez idő tájt mindenki egyértelműen a kétévente megrendezett ifjúsági találkozóra gondol, amely immár nyolcadszor is lezajlott – ezúttal július 14. és 18. között a Békés megyei Szarvason.

Evangélikus és hagyományos rendezvényről van tehát szó, azt pedig tudjuk, hogy a védjegy, a jó hagy-

éppen a közönség soraiban ülve – mindvégig erősítette ezt a meggyőződést.

Öröm volt látni, hogy szívesen fogadták el meghívásunkat neves tudósok, politikusok, különböző szervezetek képviselői és vezetői, és ezzel megerősítették, hogy az egyházaknak – köztük a mi egyházunknak is – van küldetésük, feladatuk. Hitből fakadó szolgálatunkra számít a társadalom, a környezet, a világ. Reméljük, hogy sokan meghallották

mány kötelez. Ezért megkerülhetetlen a kérdés: miben gazdagított, mit adott a résztvevőknek az idei találkozó? Milyen is volt ez a középkedés Jézus Krisztussal és egymással?

Biztos, hogy a válasz nem lehet teljes, hiszen éppen a fesztiváljelleg nem tette lehetővé, hogy mindenki minden programon jelen legyen. Többnyire választásra kényszerültek a résztvevők. Így voltam ezzel én magam is...

Külső szemlélőként egy gondolat mindenképpen előre kívánczik: csodálatra méltó, hogy egy ekkora találkozó szervezését a munkatársak nagyrészt egyéb feladataik mellett végzik. Így szinte igazságtalannak éreztem minden – egyébként jogos – kritikát, amely az előzetes kapcsolattartásra, a regisztrálás nehézségére vagy más formai dolgokra vonatkozott. Ezért legelőször a köszönet szava kell, hogy megszólaljon minden szervező felé, amiért ilyen háttérrel adtak a találkozóznak, s ilyen megbízhatóan kézben tartották az egész folyamatot.

Sokaknak talán meglepetést kiváltó, mások számára éppen hogy megerősítő volt nyugtázni, hogy amit a Szélrózsaán tapasztaltunk, az is a Magyarországi Evangélikus Egyház. Hogy egyházunk olyan közösség, amely történelmi hagyományait és jelenét is meg tudja közérthető módon jeleníteni és szólatatni a fiatalabb generációk számára.

Mondom, mindannyian válogatunk. Mégis lehetőség volt arra, hogy rövid „bemelegítés”, ráhangolódás után egy-egy bibliatanulmánnyal együtt kezdjük a találkozó napjait. Értékes és aktuális, lendületet adó mondanivaló hangzott el mindhárom délelőttön. A nap liturgikus lezárására is adódott lehetőségek, bár ezeket sajnos többnyire más programok keresztelték.

A találkozó során végig egyértelmű volt, hogy az egész egyház ügyéről van szó akkor, amikor fiataljaink – és általában a fiatalok – megszólítására törekszünk. Egyházunk vezetőinek, a különböző munkaágak képviselőinek jelenléte és aktív közreműködése – ígértetőként, beszélgetőpartnerként, moderátorként vagy

az idei Szélrózsa-móttó biztatását, és mernek majd olyan területeken is kezdőrúgást végezni, meccset kezdeni, ahol eddig nem is gondolták volna, hogy lehetséges...

A nyolcadik Szélrózsa találkozó vonzó programmal várta a Szarvasra érkezőket. Legfőképpen az volt benne a vonzó, hogy sok minden belefért, ami fiatalokat és idősebbeket, egyházunk tagjait és kívülállókat, hívőket és keresőket egyaránt megszólíthatott. A kultúra sok területén mutatuk meg a magunk és meghívott vendégeink értékeit, lehetőségeit, kreativitását, tehetségét.

S hogy maradhatott-e hiányérzetünk? Azt hiszem, elkerülhetetlen, hogy maradjon, ugyanakkor hogy kikiket hiányol, az szubjektív, és semmiképpen sem kisebbíti a találkozózon szerzett pozitív tapasztalatokat.

Örültem volna, ha az igei alkalomok, áhítatok, istentiszteletek központibb, védettebb helyet kaptak volna a programban, mint stabil pontok a napok folyamán – gondolhatunk a Tamás-misére vagy az esti áhítatokra. Örültem volna, ha a „közös hallgatás” helyett sokkal többször bekapcsolódhattam volna közös éneklésbe – akár mert ismerem az énekeket, akár mert megtanították... Örültem volna, ha a záró istentisztelet liturgiájával fiataljaink az ország különböző gyülekezeteinek templomaiban újra találkozhatnának...

S egyházzenei szempontból nem állom meg, hogy le ne írjam: örültem volna, ha egy odacipelgetett orgonautáztat – és az ezt ideálisnak tartó orgonista – helyett a szép ótemplomi orgona szólt volna meg sok kiváló orgonistánk egyikének keze alatt – ahogyan ez pénteken meg is történt. Örültem volna, ha kevésbé tűz a nap, mert ez megkönnyítette volna a koncentrációt, és nem terelte volna el a figyelmet a megjegyzendő üzenetről...

Rajtunk múlt és rajtunk kívül álló lehetőségek és körülmények között zajlott le a 8. Szélrózsa találkozó. Köszönet érte!

A szerző iskolalelkész

Virtuális és valóságos egyház

Igazán a találkozó „célorosztályának” szól az „1há, web2” című fórum, amely az internet adta lehetőségeket járta körül. Tanulsága egy mondatban: a virtuális centrumok felületeivel élnie kell az egyháznak is, de ha a külső vagy belső misszió céljára akarjuk használni, akkor szakértőkre van szükség.

zeti honlap birtoklása pusztán olyan, mintha lenne egy telefonunk. A kérdés valójában az, hogy mihez kezdünk vele, hogyan kommunikálunk rajta keresztül – fogalmazott Nagy Bence, a *Moly.hu* könyves közösségi oldal alapítója, hozzátéve, hogy manapság egyre komolyabb erőfeszítéseket igényel az általunk közzétett tar-

Balogh Csaba on-line kommunikációs tanácsadó, szakújságíró arról beszélt, hogy az egyéni honlapok iránti érdeklődés az egyre átláthatatlanabb információdömping miatt egyre csökken, a stratégia ma már az, hogy nagy kö-

talmakra irányítani a netezők figyelmét.

A virtuális kapcsolatokban rejlő lehetőségek mellett a személyesség fontosságát, a másokra való őszinte odafigyelést emelte ki Németh Zoltán.

A moderátor, László Jenő Csaba interaktív játékra hívta a fórum hallgatóságát. A ma már szinte mindenkinél megtalálható mobiltelefonon 160 karakterben, azaz egy SMS-ben lehetett megírni az egyház minden embernek szóló üzenetét. Ilyen megfogalmazások érkeztek:

- Isten Országának hírnöke, sőt megélője. Jelenléte a földön.
- Isten jó, szeret minket, és maga mellett akar látni a mennyben. Az egyház Istent szerető emberek közössége.
- Az egyház lényege, hogy közösséget teremtsen.
- Itt (az egyházban) olyan dolgokat találsz, amik a megmagyarazhatón túl vannak.
- Együtt lenni egymással és Istennel kötetlenül. (De az üzenet formája célcsoporttól függően mindig más!)
- Százötven év múlva halott leszel. Utána van valami programod?
- Megérteni, hogy megéri személy szerint tudatosan Jézus mellett dönteni és hagyni, hogy Ő az életünk minden területét áthassa.
- Ez jó kérdés. Különbség van a Biblia és az egyház tanítása között? Miért? Nem tudom a választ.
- Szeressük egymást, és köszönjük meg Istennek, hogy fiát adta azért, hogy bűneink megbocsátásra kerüljenek, és teljes, érdelemben gazdag életet élhessünk.

zösségi oldalakon kell megjelenni a közzétenni kívánt tartalmakkal; a fórum címében jelzett web 2.0 korában teljesen természetes az, hogy az olvasó maga is tartalomközlő le-

– Betegséggé is tud válni az internettől való függés, ilyen esetekkel engem is kerestek már meg aggódó szülők – szövege az egyén világháló általi beszippantásának veszélyei-

het. Ez azonban korántsem egyszerű feladat, olykor a gyülekezeteknek is érdemes kikérniük szakértők véleményét, tanácsát.

– Egy honlap, akár gyüleke-

ről a pécsi lelkész, aki úgy vélte, hogy a gyülekezeti honlapok jelenleg elsősorban a közösség tagjainak a találkozási felületei.

■ – SZEGFŰ –

PÜSPÖKÖK ÓRÁJA

Mit is kezdtünk Közép-Kelettel?

Amikor a Tizek képviselőiben dr. Orosz Gábor Viktor felkért, hogy a *Püspökök órája* sorozat nyitóalkalmát megszervezzem, több egymásba fonódó gondolat örvényelt bennem: kapcsolódjunk a mottóhoz (*Középkedés Veleled*), legyen érdeklődés, és ne kelljen nagyon olyan vízre eveznem, amely nem az én területem. Ennek alapján született meg az ötlet, hogy Afganisztán kérdéskörét járjuk körbe, természetesen a teljesség igénye nélkül, erre utalt a cím is: *Mit KEZDÜNK KÖZÉP-Kelettel?*

Meghívott vendégeim, a beszélgetés résztvevői valamennyien jártak a területen: dr. Schandl László orvos ezredes az első magyar egészségügyi csoport parancsnokaként, Bálint Gábor a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat stratégiai kérdésekkel foglalkozó munkatársaként, Mérsáros László lelkész alezredes a tartományi újjáépítési csoport lelkészeként. (Ő a programfűzetben még nem szerepelt, de – a fesztivál ötletéből vett hasonlattal – nem maradt ki a kispadon.)

Természetesen egyikünk

sem csupán az objektív, száraz adatok birtokosaként, hanem olykor embert próbáló tapasztalatok átélőjeként tekint erre az

rofális, a várható élettartam alacsony. A helyi naptár 1390 táján jár – ez sok szempontból reálisnak nevezhető.

Ezt egy markáns, de szó szerint harcos kisebbség elutasítja, nem a tárgyalók legitimitációját vonva kétségbe, hanem mert

FOTÓ: LUKÁCS GÁBI

országra, amely sok szempontból idegen, más összefüggésekben azonban ismerős történelmi események színtere volt (selyemút, Nagy Sándor).

A rendkívül sok nyelvű, törzsi szervezetben élő népek még vallási szempontból sem egységesek, bár valamennyien az iszlám valamely ágát követik. Az államhatár az európai hatalmak tudatos lépéseinek következtében köszönő viszonyban sincs az etnikaiakkal. A klíma szélsőséges, az egészségügyi helyzet kataszt-

A helyi fogalmak szerint két generáció óta háborúban élők megunták ezt a helyzetet, a törzsi vezetők – mint a népképviselő soha meg nem kérdőjelezett megtestesítői – küldöttjei állapodtak meg Németországban, Bonn mellett a petersbergi konferencián az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) és az Európai Unió delegációival a nemzetközi békefenntartó erők állomásoztatásáról. Ehhez az ENSZ-közgyűlés adott – a nemzetközi jog alapján – mandátumot.

deklaráltan iszlám fundamentalista elképzelést akar megvalósítani.

Nemcsak a katonai vagy a politikai, de a segélyezési és fejlesztési kérdésekbe is bepillantást kaptak a hallgatók. A hozzászólások után abban egyetértés alakult ki, hogy helyi megoldást kell keresni, nem importálni egyet a fejlett világból. A fejlődésben gyorsítás is nehezen képzelhető el, időugrás megvégezz nem.

■ DR. LACKNER PÁL

PÜSPÖKÖK ÓRÁJA

A zsolnai zsinattól a nyelvtörvényig

A Szélrózsa „szlovák napján” a *Püspökök órája* sorozat rám jutó beszélgetésére *A zsolnai zsinattól a nyelvtörvényig* címmel került sor. Beszélgetőtársakként dr. Kónya Péter történészprofesszort, az eperjesi egyetem rektorhelyettesét és Srna Zoltán olajipari szakelőadót, százdipolyszakállós gyülekezeti felügyelőt hívtam meg. Váratlanul, de nagy örömmünkre kibővült a beszélgetők köre: csatlakozott hozzánk ugyanis a Szlovákiai Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerületének Eperjesen székelő püspöke, Slavomír Sabol is, akit – előzetes érdeklődése alapján – pár nappal korábban meghívtam, hogy látogasson el ifjúsági találkozónkra. Így Szpisák Attila lelkészünk tolmácsolásával kétnyelvűvé vált kerekasztalunk.

Előzetesen a következő kérdéseket küldtem el két meghívottunknak:

1. Mi tette lehetővé az 1610-es zsolnai zsinat létrejöttét (történelmi kontextus)?
2. Hogyan fogadta a zsinat döntéseit a világi és a katolikus egyházi hatalom?
3. Mennyiben tekintheti a mai Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) magáénak is a zsolnai zsinatot?
4. Az elmúlt négy század esztendő legfontosabb negatív és pozitív hatású eseményei, amelyek befolyásolták nemcsak a szlovák–magyar, hanem a belső evangélikus viszonyokat, kapcsolatokat is.
5. Milyen körülmények között került a Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegeye a

Dunáninnyi Evangélikus Egyházkerület kötelékébe?

6. Milyen mulasztások terhelik az MEE-t a magyarországi szlovák és szlovák gyökei evangélikus gyülekezeteit illetően?

7. Mit tudna tenni az MEE a Szlovákiában élő magyar nyelvű evangélikus közösségekért? Miben és hogyan segíthetnének nekik?

8. Véleményük szerint milyen lehetőségek vannak egyházainknak az országok közötti feszültségek enyhítésére?

9. Ügyünk szempontjából hogyan értékeli a mindkét országban bekövetkezett po-

(lásd *Híd* magazin 2007/1. szám, 33. o.). Mennyiben tekinthető ez követendő példának az egyházak számára?

Beszélgetésünket mérsékelt érdeklődés kísérte. Ebből arra következett, hogy a közvetlenül érintett gyülekezeteken és egyházi vezetőkön túl nem sokakat foglalkoztatnak a feszültségektől sem mentes szlovák–magyar evangélikus egyházi kapcsolatokat. Pedig valóban közös ügyünkről van szó, s az egyházaink kapcsolatát befolyásoló, de országaink viszonyát is meghatározó mai kérdések, problémák gyökerei a 19. század első feléig, köze-

való ez a találkozás sem. Kónya professzor elsősorban a történelmi összefüggésekről szólt, Sabol püspök az egyházvezető szemével látta a nehézségeket. Összességében talán leginkább Srna Zoltán gyülekezeti felügyelő rövid mondatát idézhetem: *A két egyház megromlott kapcsolatában a szeretet vesztett csatát.*

Remélem, őszinte testvéri beszélgetésekben végre sikerül – *sine ira et studio*, azaz harag és részrehajlás nélkül – önmagunk felelősségét is beismerve történelmileg korrekt és közösen vállalható diagnózist készítenünk. Talán végre azt is

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

litikai változásokat? Esélyt vagy inkább nehézséget jelentenek ezek? (Például a magyar parlament által elfogadott, a kettős állampolgárságot lehetővé tevő törvény, a Most-Híd elnevezésű párt kormányzati tényezővé válása Szlovákiában stb.)

10. A Szlovák és a Magyar Evangélikumi Aliansz Balassagyarmaton 2006. október 14-én közös nyilatkozatot adott ki

péig nyúlnak vissza. Sok hittestvérünk talán azt sem tudja, hogy Trianonig a Magyarországi Evangélikus Egyház tagjainak közel 50 százaléka szlovák anyanyelvű, 25 százaléka német anyanyelvű volt, s csak a „maradék” volt magyar anyanyelvű.

Nem jutott idő mindegyik kérdésre, és nem kerültek elő az igazán kényes kérdések, de azért hiszem, nem volt hiába-

felismerjük, hogy nem egyik vagy másik ország vagy egyház önzertje a kérdés, hanem az evangélium ügye forog kockán. S ha ez megtörténik, akkor remélhetjük, hogy a mögöttünk lévő időben súlyos sebeket kapott szeretet új erőre kap, és egyre nyitabb testvéri kapcsolatban élhetünk két szabad ország két szabad egyházában.

■ ITTÉZS JÁNOS

PÜSPÖKÖK ÓRÁJA

Definiáljuk önmagunkat!

Dr. Fábri György kommunikációkutató szerint egyházunkban nem elégséges az együttműködés

► „Evangelikus identitásunk folyamatos karbantartást igényel” – hangsúlyozta Fábri György a Szélrózsa kisszínpadán július 17-én délelőtt. Az evangelikus kommunikációkutató, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karának egyetemi docense Fabiny Tamás püspök vendégeként beszélt egyházunk társadalmi szerepéről és evangelikus mivoltunk jellemzőiről. A beszélgetés apropóját az adta, hogy ezekben a hetekben folyik a kérdőívek kitöltése, amelyek alapján elkészítik a Magyarországi Evangelikus Egyház Élő kövek egyháza címet viselő stratégiáját.

Fábri György, utalva ezzel már az egyházak szerepére is. Ehhez kapcsolódóan Fabiny Tamás megemlítette az általa már többször felvetett gondolatot: Luther Márton ma minden bizonnyal blogot vezetne, vagy közösségi oldalakat szervezne tanítása publikálására.

FOTO: LUKÁCS GÁBI

a keresztyének fogalmazzák át üzenetüket. Példának okáért a kereskedelmi egységek vasárnapi nyitva tartásával kapcsolatos tiltakozó nyilatkozatok helyett célszerűbb lenne teljes egészében átgondolnunk (és a társadalmat is átgondolásra késztetünk), hogy egyáltalán mi a fogyasztás szerepe a huszonegyedik századi ember életében. Mindenekelőtt azonban saját identitásunkat kell tisztában lennünk.

Az evangelikus lét egyik alappillérenek Fábri György a szabadságot tekinti. A püspök ehhez kapcsolódóan azt fejtette ki, hogy talán helyesebb, ha a Tízparancsolatot is „Tízszabadságként” értelmezzük. „Szabadságunk van arra, hogy ne öljünk” – hozta a példát Fabiny Tamás. Az evangelikus ember szabadságához azonban a választás felelőssége is kapcsolódik – értett egyet a diskurzusban részt vevő két fél, idézve Pál apostol szavait: „Mindent szabad nekem, de nem minden használ.”

A kommunikációkutató sajnálatos tényként fogalmazta meg az egyházon belüli valódi közösség hiányát. Meglátása szerint az evangelikusok között nincs igazi együttműködés. Erre reagálva a püspök arról szólt, hogy a közösség azért is lenne fontos tényező, mert tagjai „nem engedik egymást leesni”...

Fábri György 2002-től 2009-ig szakmai vezetője volt a Magyar Tudományos Akadémia által életre hívott, *Mindentudás Egyeteme* című előadás-sorozatnak. Mint mondta, a korábban tizenegy szemesztert megélt ismeretterjesztő programmal a magyarországi médiatörténet egyik mélypontján, a valóságshow-k térhódításakor az volt a céljuk, hogy bebizonyítsák: értéket is lehet és kell közvetíteni a tömegtájékoztató eszközök útján. A sorozat sikerének egyik kulcsa az volt, hogy több felületen is megjelenjen, így el is érte a lakosság döntő többségét. „Legyünk kitartóak, ha értékközvetítésről van szó, és ehhez keressük meg az újabb és újabb eszközöket” – emelte ki

Fábri György rámutatott, hogy már az evangelikus kifejezés sincs kellőképpen begyazódva a magyar közbeszédbe. Példaként említette, hogy hírszolgálatok is rendszeresen *evangelikusnak* fordítják angolból az *evangelical* kifejezést, amely valójában *evangeliumi* – többnyire pünkösdi vagy szabadegyházi – közösségeket takar. Ezen a helyzeten evangelikus egyházunk akkor tud változtatni, ha egyértelműen megfogalmazza saját – akár a többi egyházétól eltérő – üzenetét.

Az egyetemi docens szerint ugyanakkor nem szerencsés, ha az egyházak folyamatosan negatív megfogalmazásokkal kerülnek a figyelem középpontjába. Javasolja, hogy

Középpontban a cigányság

► Talán az elmúlt időszakban felerősödött cigánylelenség miatt is különösen nagy érdeklődés övezte a *Középpontban a cigányság* című fórumbeszélgetést.

Balog Zoltán társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkár a témát közlekedési ismerő politikusként és egyben református lelkesi mivoltában volt meghívott vendége a pódiumbeszélgetésnek. Már előjáróban megfogalmazta, hogy a cigányság felemelése állami feladat, hiszen ezt a becslések szerint hétszázéves kisebbséget nem cipelheti a hátán a többség. „Olyan helyzetbe kell juttatni őket, hogy maguk teremthessék elő a betevő falatra valót, hasznos és értékes tagjai legyenek a társadalomnak. Az új kormány erre fog törekedni” – ígérte. Káli-Horváth Kálmán festőművész és tévébemondó arról beszélt, hogy a cigányok is rendre várnak, a határok vilá-

gos meghúzására, de arra is, hogy önmaguk urai, sorsuk vezérlői lehessenek. Ez utóbbit Indiából indult vándorlásuk óta, zaklatott történelmük évszázadai alatt nem adatott meg nekik.

A beszélgetés további résztvevői – a Magyarországi Evangelikus Egyház romaügyi referense, Bakay Péter és Szeverényi János országos missziói lelkes – a cigányok közötti erőteljesebb evangelikus missziót sürgették, különösen olyan területeken, ahol az evangelikus a meghatározó felekezet. Nem szabad a katolikus egy-

háza és a szabadegyházakra hátrítani a cigánymissziót – hangzott el.

A Gáncs Péter püspök által moderált beszélgetésben továbbá szóba került – egyebek mellett – a korábbi kormányzat *Roma értelmiségieket a közigazgatásba!* elnevezésű, elhibázott programja, a Rádió C helyzete, valamint a szegregáció vagy integráció kérdése.

Talán épp az utóbbi kérdésre elhangzott válaszban megmutatkozott konszenzus adhat okot reménykeltő optimizmusra. Hogy tudniillik az egyik vagy másik irányba va-

FOTO: LUKÁCS GÁBI

ló – mégoly jó szándékú – erőlködés helyett a helyi igények figyelembevételével kell dönteni. Adott esetben ugyanis magukat a romákat sem az erőltetett integráció motiválja a felzárkózásra, a többségi társadalom normáinak elfogadására, elsajátítására. Arról nem is szólván, hogy éppenséggel a nem cigányoknak is van mit megismerniük és tisztelniük cigány testvéreik kultúrájában.

A jelenlévők is tettek fel kérdéseket, de a tudósító úgy látta, sokakban maradtak kérdőjelek a fórumot követően.

Többen egymás között fejtették ki, hogy nem előítéleteik vannak, hanem kedvőtlen, olykor lesújtó személyes tapasztalataik.

Ez persze nem jelentheti a cigányok között végzett misszió elvetését, hiszen Jézus Krisztus életújító hitére nekik is, velünk együtt, szükségük van. ■ SZ. K.

Anonim Nikodémusok

A Nikodémusok órája éppen elég jó cím ahhoz, hogy felkeltse érdeklődésemet, és beüljek a Perem sátor sarkába. Egy olyan programra, amely azt hirdeti magáról, hogy azoknak szól, akiknek inkább kérdéseik vannak, mint válaszaik.

Csak keresztyének hangzának el a bemutatkozáskor, de nem is kell több. Az asztalon felhasogatott papírcsíkok, mindegyiken egy-egy kérdés, mindenki kap is belőlük. Némi könnyed, némi lyuk viszont annyira mély, hogy kétségeim támadnak afelől, hogy az asztal körül ülő fiatalok érdemben részt tudnak-e majd venni a beszélgetésben. A közös választás eredménye viszont valóban izgalmas: középszerűek-e, aláztatosak-e, lúzerek-e a keresztyének?

Papírlapra írhatjuk le a gondolatainkat, és utána mindenkinek két perce van, hogy elmondja. Ebben a fázisban még senki nem zavarhatja a másikat közbeszólással, a dialógus csak ezután kezdődik. Saját kis határozott elképzeléseim bátyjai mögül főként az tűnik fel, hogy az idősebbek inkább teoretikusan

közelítenek a kérdéshez, míg a fiatalok inkább az általuk megélt problémák felől. És szinte mindegyiküknél előkezik, hogy mennyire nehéz – az egyházi oktatás berkein belül is – megélni a hitüket.

Zsuzsa néha közbeszól. Teregetti a beszélgetést, szót ad a régóta hallgatóknak, utat enged annak, hogy több oldalról tekintsünk a témára. Keresztyének lenni nem középszerű, hiszen hívőként élni már nem átlagos. A cél nélküli mártíromság butaság, és éppen hogy nem keresztyeni. Az alázat pedig nem a megalázottság túrése. Néha úgy tűnik, hogy lelkigondozás is folyik. Lélekápolás mindenképpen.

Nikodémusok órája. Csálóká elnevezés. Nemcsak a megérteni vágyó, csak kérdéseiről ismert farizeus nevének többes száma, hanem már az időtartam miatt is. Mécsesfényekkel megvilágított beszélgetésünk-ből csaknem három óra múltán állunk fel. Szemünk már régóta alkalmazkodott a félhomályhoz, így az erdei út tisztán kivehető. Lépteimet csak gondolataim lassítják, azokból viszont aznap este tengernyi született... ■ NAGY BENCE

Hetvennyolc életet mentettek meg vérükkel

Idén is sikeres volt a találkozón szervezett véradás. A Magyar Vöröskereszt munkatársai huszonhat embertől vettek vért, közülük tizenhatan életükben először választották a segítségnek e formáját. Pljesovszki Ágnes, a Ma-

lentkeztek, azonban sok fiatal a megfelelő okmányok hiányában nem adhatott vért.

A budapesti Németh Tamás, a Szélrózsán is fellépett Credo együttes tagja régóta gondolkodott rajta, hogy vérével segít, ez azonban éppen a szarvasi Szél-

FOTO: LUKÁCS GÁBI

gyar Vöröskereszt szarvasi területi vezetője kérdésünkre arról tájékoztatót, hogy július 16-án negyvenkilenc főt vettek nyilvántartásba a találkozóhoz. Ennél jóval többen je-

rózsán ért benne elhatározásá. Pljesovszki Ágnes a véradás szükségességéről szólva utalt jelmondatukra: „Adj vért, és ments meg három életet!” ■ ELJÉCSÉ

► Megszoktuk már, hogy a Szélrózsa ifjúsági találkozók kulturális programjának gerincét a könnyűzenei koncertek adják. Végre-alahára a szervezők ráébredtek arra, hogy a fesztivál elsősorban az egyházi könnyűzene, ezen belül is az evangélikus (vagy legalábbis evangélikus kötődésű) formációk bemutatkozására hivatott. Idén a négy nap során – a Szélrózsa Band-et nem számítva – tizenegy együttes lépett fel a nagyszínpadon. Vegyük hát sorra, ki mindenki állt – hazai pályán – a középkzedéshez!

Mezítláb

Tényleg mezítláb játszottak. Népzenei – magyar, finn, bolgár – elemek progresszív rockzenében ötvözve. Muzsikájukon, előadásmódjukon érződik a játékoság. Egyetlen koncertélmény alapján ez ugyan nem ítéltető meg, de gyanítható a kísérletező kedv a különböző népzenei ritmussokkal. Igényességüket jelzi, hogy egyik dalukat azért éneklék finnül, mert így a szöveg prozódíája jobban illeszkedik a zenéhez.

Kobak

Lírikus, szelíd, szép zene – kiegyensúlyozott hangzásvilággal. Angolszász eredetű dicsőítő dalokat interpretálnak. Erősen építenek a többszólamúságra.

Credo

A Credo-recept a következő: üssük fel énekeskönyvünket a kettőszázennyedik éneknel, és... a gyanútlan hallgató alig ismer rá az általa több százszor megszólaltatott énekre. Igen, ez a szöveg, a dallam is valami hasonló, no de a ritmus! A Credónál – a hegedűt leszámítva – minden ritmushangszerként szól. Ez a megállapítás persze erős leegyszerűsítése annak a kísérletnek, amely ismert énekeink „darabokra szedéséből, kristályokká csiszolásából, majd összeillesztéséből” áll. Intellektuális rétegzene? Lehet, de megújulva él!

Tálatentum

Akusztikus, tiszta hangzásvilág, kiszámítható akkord- és ritmusképletek oszlopszerű elrendezésével. Ezekre az oszlopokra díszítő repkényként futnak fel például a szájharmonika-futamok. Vannak versmegzenésítések is, de a hallgatónban leginkább az

Szélrózsa Band

evangélizáló szövegek refrénjeinek rövid, felszólításszerű ismétlése rögzül: Segíts! – Adj! – Vezess!

Large Room

A felkonferálásban keménynek ígéri őket, de imádsággal és „Erős várunk”-kal kezdenek. Evangélikus himnuszunkra azonban csak a többször felhangzó „Erős vár” szókapcsolat emlékeztet. E zenekar esetében nemcsak a zenei szövegek, hanem a szövegek benconolására is sor kerül. Olykor pedig mernek „csak zenélni”.

Csaliként. A fajsúlyos zenei anyagból hátha kihallja a muzsikába feledkező hallgató a dalszövegekben is többnyire áttételesen megfogalmazódó evangéliumot. Dzsesszel kacérokodó progresszív rockzenét játszanak, és akár egy számon belül is képesek hangulatot váltani. A zenén túlmutató elemként jellemzi őket a közönséggel való kapcsolattartás igénye is.

Shamrock

A hitelesen előadott ír zene teljesen világi zene. A Shamrock tagjai azonban evangélikusok, és olyan hűség-adják át az ír zenében rejlő tisz-

Mezítláb

ta életörömöt, hogy az okkal ragadta magával hallgatóságukat. A közönséget elérő, megszólító kapcsolat mértékét jelzi, hogy másnap reggel nyolc (!) órakor több mint százán tértek vissza hozzájuk a reggeli tornának titulált ír táncházba.

Immánuel

Klasszikus gitárakkordok, monoton alapritmus, könnyen megjegyezhető szövegek. Ismert dicsőítő dalokat adtak elő, így nem volt meglepő, hogy a közönségből többen velük együtt énekeltek.

Keresztmetszet

A legfiatalabb zenekar, akár fennállásukat, akár életkorukat nézzük. Zenéjük rendkívül összetett és sokoldalú. Játszanak korálfeldolgozásokat, de az igazi szenzáció legfőbbünk számára saját dalaik jelentették, melyekkel letették a névjegyüket. Ezek is

Pécsi Gospel

szépen terjednek, több számukat már velük együtt énekelte a közönség.

Izsóp

Az Izsóp már egy kicsit történelem is, hiszen az ifjúsági énekfüzetben számtalan dal felett találhatjuk a nevüket. A kórus most nem adott külön koncertet, hanem a záró istentiszteleten működött közre. Valójában azonban talán ők szerepeltek legtöbbször az ideai Szélrózsán, hiszen tucatnyi előadó műsorában csendültek fel olyan énekek, amelyeket első ízben tőlük hallhattunk. Mostani „háttér-szolgálatuk” alapján mindenki meggyőződhet róla, hogy az együttes továbbra is méltó jó híréhez, jóllehet

Hazai pálya

Evangelikus könnyűzenei fesztivál a nagyszínpadon

üdtő látványt nyújtva: mozgással, szírvárványszerű megjelenéssel. Nincsenek híjával a kommunikációs készségnek sem: a közönséget megszólítva vonják be hallgatóikat a zenei élmény közös átélésébe.

M.Is.K.A.

Bár más együtteseknek is vannak hívei, e zenekar esetében olyan népes és markáns rajongótáborról van szó, amely tulajdonképpen megelőlegezi, meghatározza a koncertélményt. Félve merjük e helyen leírni, hogy egy M.Is.K.A.-koncertnek rítusai vannak, amelyeket nem feltétlenül a ze-

Large Room

nessel tudják kicsomagolni ezeket a mai fiatalok számára. Ezzel együtt főként saját szerzeményeiket adják elő. Szombaton ők voltak az utolsó fellépők. A beállítások sorozatos elhúzó-dása miatt később kerülhetek színpadra. A szervezők úgy gondolták, hogy a következő programnak időben kell kezdődnie, és mivel megállapodniuk nem sikerült, a játszó zenekart egyszerűen lekeverték. Nos, a hangot elvehették, de az együttes kapcsolata a közönséggel élt tovább. Aki ott volt, láthatta ezt a néma zenét.

Pécsi Gospel

jobbára az énekfüzet dalaiból áll, ám a megszokott énekek zenei újrafarmázására való képességükre több példát is hallhattunk. Néhány Kórszegen megismert nóta is másképp szólalt meg Szarvason, hirdette az örökös megújulás szükségét és lehetőségét.

***

Ha össze akarjuk foglalni, hogy mi történt „hazai pályán” az evangélikus könnyűzenében, azzal kell kezdenünk: talán nincs is olyan, hogy

Izsóp

Az Izsóp már egy kicsit történelem is, hiszen az ifjúsági énekfüzetben számtalan dal felett találhatjuk a nevüket. A kórus most nem adott külön koncertet, hanem a záró istentiszteleten működött közre. Valójában azonban talán ők szerepeltek legtöbbször az ideai Szélrózsán, hiszen tucatnyi előadó műsorában csendültek fel olyan énekek, amelyeket első ízben tőlük hallhattunk. Mostani „háttér-szolgálatuk” alapján mindenki meggyőződhet róla, hogy az együttes továbbra is méltó jó híréhez, jóllehet

lassan már a harmadik generáció veszi át a „stafétabotot” a pilisi evangélikus gyülekezet ének- és zenekarában.

Large Room

Szélrózsa Band

Bár két koncertet is adtak, a programfüzet nem méltatta külön érdekeiket, csak hivatkozott rájuk, feltételezve, hogy úgymindenki tudja, miről van szó. Pedig mint együttesnek nekik sincs hosszú múltjuk, hiszen a kórszegi találkozó előtt állt össze ez a formáció.

Szeretnénk remélni, hogy most már a Szélrózsák elválaszthatatlan „tartozéka”, hivatalos zenei hangja marad ez a csapat, hiszen kiválóbbnál kiválóbb zenészek és énekesek alkalmi együttese ők. Alkalom szerencsére Szélrózsán kívül is mind gyakrabban adódik.

Mostani szolgálatukra november óta készültek. Repertoárjuk

Large Room

ugyanakkor jól megfigyelhető volt egyfajta kutató műhely-munka is. Folyamatos kísérletezés zenei formákkal, stílusokkal, szövegekkel. Ezek jelentősége sem hanyagolható el, mert komolyan hozzájárul az egyházi könnyűzene színvonalának emeléséhez.

A legfeltűnőbb talán mégis az volt: hogy megjelent, illetve tovább erősödött a „koncertzene”, a közönséggel való kapcsolattartás, a közönség bevonásának mind tudatosabb igénye. (Ennek alapján megfontolandó egy egyházi koncertiroda létrehozása az együttesek hatékonyabb támogatására, a jobb koncertszervezésre, a fejlesztések koordinálására.)

Bár megkérdőjelezhető, hogy van-e evangélikus könnyűzene, ahhoz viszont kétség sem fér, hogy a könnyűzenének van evangélikus közössége. E közösség énekes-muzikus tagjai olykor több formációban is közreműködnek, továbbképzésen vesznek részt, folyamatosan foglalkoznak a fejlesztés, a fejlődés lehetőségeivel.

Megkerülhetetlen, hogy név szerint ne említsük Huszák Zsoltot, az országos iroda ifjúsági osztályának referensét, aki nemcsak a háttérben adta hozzájárulását e közösség működéséhez, hanem – basszusgitárosként, énekesként, szövívőként... – több együttes koncertjén tevélegesen is közreműködött.

■ DR. SRAMÓ ANDRÁS

Shamrock

Kis(szín)pad – nagy örömök

▶ Néha talán becsúszik egy-egy hamis hang. Lehet, hogy a gitár sem profi, és a hangszerelés sem tökéletes, de... Azok az evangélikus formációk, amelyek még nem értek meg arra, hogy a nagyszínpadon kapjanak nyilvánosságot, a KIE-kávéházban és udvarán mutatkozhattak be. És ha a párhuzamos programok miatt e koncertek látogatottsága nem is volt mindig magas, a közönség egy esetben sem sajnálta az előadóktól az elismerő tapsot.

Hat évvel ezelőtt még a kondorosi ifi képviselte a *Ten Sing* mozgalmat a Szélrőzsán. Ezúttal egy újjáélesztett csoport, a *békéscsabai Ten Sing* lépett színpadra. Műsorukban ötvözték a dráma, a tánc és a könnyűzene elemeit. Az *Újratervezés* című darab – amelyet többek között a *Coldplay* és *Gery Jules* egy-egy számával fűszereztek – az egymásra figyelés fontosságára hívta fel a közönség figyelmét.

Lényegesen keményebb stílust képviselt a *The Crops* (A Termés) nevű formáció. Angol nyelvű dalaikat nem maguk írták. Jóllehet a számok némelyikét csiszolni kell, a srácokból sugárzó lelkesedés és lendület hamar rajongókat toborzott,

és reménység szerint még hallunk tőlük dicsőítő zenét.

Nemcsak sárga pólóikkal jelentettek üde színfoltot a csabacsúdi gyülekezet fiataljai. Az *Égi Láng* nevet viselő csoport tagjai tíz éve énekelnek együtt. A Szélrőzsán elsősorban az *Új ének* dalaiból adtak elő gitár- és zongorakísérettel. Már önmagában az is

kezet *ifjúsági zenekara* is. A csapat tavaly szeptemberben alakult a helyi ifjúsági istentiszteletek zenei szolgáltatóra, aztán úgy döntöttek, megmutatják magukat az országos találkozón. Az együttes tagjainak életkorát tekintve is a fiatalabbak közé tartozik; ha jókedvük és lelkesedésük megmarad, még nagyon sokáig szolgálhatnak

A budahegyvidéki gyülekezet ifjúsági zenekara

figyelemre méltó, hogy egy ekkora gyülekezet saját együttest tud kiállítani, emellett a tőlük hallható tiszta hangzás is említést érdemel.

A csornai evangélikusokból álló *Metamorfózis* zenekar éppen a találkozót megelőző héten vehette át a legjobb együttesnek járó díjat a kőnyi könnyűzenei fesztiválon, a formáció egyik tagját, *Bogenfürst Györgyöt* pedig a legjobb dobosnak választották. Igényes zenéjük mellett elismerésre méltó, hogy saját honlapjukon (<http://metamorfosis.evk.hu>) is hirdetik magukat és ezen keresztül Isten igéjét.

Elsősorban az *Új ének* ismert dalaiból merít a budahegyvidéki gyüle-

Isten dicsőségére és az istentiszteleteket látogatók örömeire. S hogy egyre színvonalasabban, arra garanciát jelenthet az evangélikus gitárosok sorában előkelő helyen jegyzett lelkészük személye is, aki ezúttal a dobelszerelés mögött irányította csapatát.

Ahogy Isten nagyságát a bazilikák négymanuális orgonáival és a szórványgyülekezetek harmóniumaival is lehet hirdetni, ugyanúgy helyük van a „befutott” együttesek mellett kezdő zenekaroknak is a Szélrőzsához hasonló fesztiválok. Persze csak akkor, ha dalaikat továbbra is szívvél-lelékkel – és mindenekelőtt Lélelkel játsszák.

■ JENŐ

Égi Láng

Mandula chilivel

Állva tapsolt a közönség *Korcsolán Orsolya és Alejandro Vela* koncertjén. A jelenleg Bécsben élő hegedűművész a mexikói származású zongoristával New Yorkban ismerkedett meg. Vela európai koncertkörútját megszakítva – londoni és berlini hangversenye között – utazott Szarvasra, hogy Korcsolán Orsolya partnereként játsszon a Tessedik Sámuel Múzeumban.

A Szélrőzsza zsidó kultúrájának szentelt napján elsősorban az *Őszövetség* népének zenéjéből adtak elő, azonban – ahogyan Korcsolán Orsolya fogalmazott – a mandula és mazsola közé kis chilit is keverték, bepillantást engedve a mexikói kultúrába. Semmi kétség afelől, hogy a hallgatóságban „izlett” a felkínált csemege.

■ – ó – ő – A

FOTÓ: LUKÁCS GÁBI

Orgona – vagy mit akartok?

Szubjektíven Varnus Xavér és Fassang László koncertjéről

▶ Két nap különbséggel ült orgonához a sztár és a „csendben tehetséges” művész. A 2010-es Szélrőzsa szervezői ugyanis az egyházunk szűkebb holdudvarához nem tartozó orgonisták közül *Varnus Xavért* és *Fassang Lászlót* is meghívták egy-egy este a Körös-parti városba.

A találkozó második estéjén zsúfolásig megtelt a sarvasi Ótemplom földszintje. A program „húzó neve” kétségtelenül Varnus Xavér volt, aki ma minden bizonnyal a legismertebb orgonaművésze hazánkban. Egykor *Kistévényi Melinda* és *Lehotka Gábor* tanítványa volt a budapesti Zeneakadémián, később *Pierre Cocheraunak*, a párizsi Notre Dame orgonistájának növendéke lett. Legtöbben azonban elsősorban a bulvárlapokból ismerik. Népszerűségének köszönhetően viszont talán olyanok is beülnek *Bachot* hallgatni egy-egy koncertjére, akik legfeljebb a mobiltelefonjuk csengőhangjaként ismerik a barokk

A fesztivál záróestéjén a szegedi *Victoria kamarakórus* és Fassang László közös programjára szót a meghívó. A *Cser Ádám* által vezetett együttest a régi zene, valamint a kortárs szerzők műveinek elismert interpretálójaként tartják számon. Két évvel ezelőtt Kőszegen már hallhatta őket a Szélrőzsa közönsége. Fassang László Liszt Ferenc- és Prima Primissima díjas orgonista az evangélikus egyházhoz sok szállal kötődő néhai *Fassang Árpád* zenepedagógus, orgonista református unokája. Ifjú kora ellenére nemzetközileg elismert improvizációs művész, aki szakértőként vett részt az ország legnagyobb hangversenytermi orgonájának, a Művészetek Palotájában található hangszernek az építésében, és azóta is ő szervezi az intézmény orgonakoncertjeit.

A két nappal korábban lényegesen kisebb érdeklődést tanúsítottak a fesztiválzók ez iránt az egyházzenei áhítat iránt. Betudható ez vélhetően annak is, hogy az Erzsébet ligetben is ekkor lépett színpadra a legtöbb „nagy név”. A *Victoria kamarakórus* *Schütz* három zsoltárának és Bach egyik motettájának megszólaltatásakor ismét bebizonyította: a szerzők és a közönség iránti mély alázattal nyitják ki a kottát, majd tisztán, homogén hangzást produkálva szóltatják meg régi korok műveit.

Fassang László *Bach g-moll fantázia és fúga*, majd *Liszt Ferenc B-A-C-H fantázia és fúga* című műve után improvizációt mutatott be az evangélikusok által is használt *Főjj, népek Megváltója* és *Ebred a hajnal* kezdetű énekek dallamaira. Mindehhez a templom orgonáját vette igénybe, bemutatva annak sok arcát. A művész viszont mindvégig arctalan maradt, nemcsak nem szólalt meg, de egy meghajlás erejéig sem mutatta magát.

A koncert felénél *Smidéliusz Gábor* Ézs 43,1 alapján a továbblépés esélyeiről beszélt. A lelkész felidézte a görög mitológiából a szárnyakot barkácsoló Ikarosz képét, aki „szárnyakat kapott, de csak egy közömbös égítést nézte bukását”. Az igehirdető Isten megváltó szeretetére utalva így figyelmeztetett: „Ne félj! Te nem a semmibe zuhansz.”

Szombaton este nem volt hangos ováció a sarvasi Ótemplomban. Csendes zsoltárok, meditatív improvizációk, legvégül pedig szerény taps. Akiket nem csábított vissza a fesztiválhangulat, elcsendesedhetnek másfél óra. A zene imádságát pedig talán nem is szívesen törték meg tenyerük összecsapásával.

Szórakoztatás vagy imádkozás? Ki-kí döntse el, hogy mi egy orgonakoncert célja. A krónikás e helyütt nem vállalkozhat a két koncert művészi értékének összevetésére sem. Varnus Xavér és a Talamba sarvasi estje mindenesetre – a püspök igehirdetésén túl – nem volt több egy látványos show-nál. Az „arc nélküli” művészek és a mindig visszafogott *Victoriának* pedig taps helyett „csak” ennyit üzen a szombati este maréknyi közönsége: Köszönjük az élményt!

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Erdélyiek is hallatták a hangjukat

Belépve az üdülőtérre faházak részére román szó ütötte meg a fülemet. Aztán ízes magyar beszéd. Akkor már tudtam, hogy jó helyen járok, itt van az erdélyiek szállása. A vezető, *Simon Lászlóné Nagy Ilonát* sem kellett sokáig keresnem, épp eligazított, szervezett, mint itt-tartózkodásuk alatt annyiszor.

Kell is, hiszen a csoportosan érkezettek között az erdélyieké volt a legnépesebb társaság a Szélrőzsán. Az apácai lelkesítő elmondása szerint százhárom évi történetük van a Romániai Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Revisz) színeiben. Többségük barcasági evangélikus gyülekezeteiből, de Kolozsvárról és Nagyváradról is. Mind tizennégy év fölöttiek, hiszen az ifjúsági tagságnak feltétele a konfirmáció. Kivétel csak egy gyerekekkel tettek, akiknek ez az alkalom jutalomkirándulás volt, miután idén Piliscsában tagja volt a hittanversenyt nyert csapatnak.

Nagy Ilona a kezdetekről részletesen a Szélrőzsa találkozón, az erdélyiek – csoportosan – másodszer vannak jelen. Idén több fiatal volt vezetőképzésen, és tevékenyen kivették részüket a különböző munkaágak feladataiból is, a csoport pedig kétszer is fellépett. Valójában az idevezető úton állt össze a mintegy órás énekes-táncos műsoruk, hiszen a nagy területéről „összeverődött” fiataloknak korábban nem volt alkalmuk együtt próbálni. A műsor vázát persze az apácai ifjak adták, akik másnap egy helyi szokást, a kakaslövést mutatták be.

A fiatalok szarvasi napjainak megszervezésében a lelkesítő férje, a szintén lelkesítő *Simon László* és ifj. *Domokos Jenő* hétfalusi ifjúsági lelkesítő is segítettek. Ő egyébként néhány éve még Szarvason, majd Mezőtúron és Békéscsabán szolgált, de a szíve hazahúzta.

A hétfalusi fiatalok ezúttal már nemcsak az egyházat képviselték, hanem újonnan létesült ifjúsági szervezetüket, a Hétfalusi Magyar Ifjúsági Klubot (HMIK) is. A nemrég alakult intézménynek még folyik a jogi bejegyzése, székházuk sincs, ám elszánták arra, hogy hallassák hangjukat. Ahogy Domokos Jenő mondta, ez egy alulról jövő kezdeményezés, azaz a fiatalok maguk akarták kezükbe venni kulturális életük, illetve szórakozásuk intézését. Rádadásul három korosztályba szerveződnek, amely biztosítja a folyamatos utánpótlást is. Mivel a hétfalusi ifjúság zömme evangélikus, a szervezet magját tulajdonképpen ugyanazok a fiatalok alkotják, akik egyébként az egyházi ifjúsági életbe is bekapcsolódnak, de vannak mellettük katolikusok, reformátusok is.

Pénteken délután három apácai fiatalal is sikerült beszélgetnem. *Oláh Szabolcs, Oláh Zsolt* és *Böloni Imre* szintén másodjára van Szélrőzsa találkozón. Bár szerintük a közszegedi jobb volt, itt is jól érzik magukat, szívesek a programok. Általában ugyan együtt van a csoport, de maguk az erdélyiek sem ismerték mind egymást, így gyarapodtak a „helyi” kapcsolatok is. Elmondásuk szerint lelkiükben is gazdagodtak, leginkább az áhítatok során, és úgy érzik, hogy megint volt mit tanulniuk.

Ezek után kérdés, hogy sikerül-e a közeljövőben Erdélyben Szélrőzsa találkozót szervezni, úgy, ahogy ennek ötlete már néhány évvel ezelőtt felvetődött, és a megvalósulása is körvonalazódni látszik. Lesz-e mit tanulnia a hazai evangélikusságnak a maroknyi és leginkább szörványban, néhol a tényleges megszűnés határán vergődő erdélyi és partiumi evangélikus ifjúságtól?

■ VERES EMESE-GYÖNGYVÉR

„Idegen játékosok” a pályán

Kedves színfoltjai a Szélrőzsához hasonló ifjúsági rendezvényeknek a külföldről érkezett vendégek. Ők, akik mindig mosolyognak. Nem értenek sokat az előadásokból, de annál többen érzékelnek a találkozó hangulatából.

Idén két fiatal jött Szarvasra Finnországból, ugyancsak ketten Németországból, és egy tizenhét tagú, népes delegáció Norvégiából. *Pál Marietta*, országos irodánk munkatársa és segítői gondoskodtak arról, hogy a vendégek „idegenként” is itthon érezhessék magukat. Reggelente angol nyelvű áhítaton vettek részt, esténként pedig a *Csendátorban* német nyelven hangzott számukra Isten ígéje. Napközben vidáman vegyültek a tömegbe...

A *Lehetőségek piacán* botlottam két kedves norvég leányba, akiket gyorsan meginterjúvoltam. *Marie* Fosenavágból, míg barátja, *Oda* Ulstein-

vikból érkezett Szarvasra. Korábban még egyikük sem járt Magyarországon. A legelső dolog, ami eszükbe jutott hazánkról, hogy itt „jó meleg van”.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Számukra – akik északról érkeztek – ez különösen megerterhelő, nem szoktak hozzá a kánikulai forrósághoz.

Aztán a találkozóról kezdtek mesélni. Mindketten a városuk *Ten Sing* csoportjában énekelnek. (A norvég Keresztény Ifjúsági Egyesület egyik

programja, amelyet Európa számos országában átvettek, így hazánkban is vannak ilyen könnyűzenei kórusok.) Ott hallottak a lehetőségről, hogy eljöhettek Magyarországra.

Tetszik nekik, hogy a Szélrőzsa országos rendezvény. Norvégiában inkább csak régióként gyűlnek össze a fiatalok hasonló találkozókra. S bár nem tudnak követni minden programot – hiszen mindenhol tolmácsok segítségével szorulnak –, mégis úgy vélik, ez egy jól sikerült találkozó. A magyarok barátságosak, a koncertek élvezetesebbek, az áhítatok alkalmával pedig bennük is tudatosodik, hogy ez az utazás lehetőség számukra: új elszánással játszani az „élet játékát” Istennel.

■ B. PINTÉR MÁRTA

Johanniták

Az idei Szélrőzsa találkozón a Johannita Segítő Szolgálat működtette az elsősegélynyújtó helyet. Németországiak, illetve két magyarországi tagozat munkatársai adtak huszonnégy órás ügyeletet. A találkozó végeztével *Borzsák Endre* számolt be tapasztalatairól.

– Ezen a találkozón alapvetően a hősegre és az ezzel kapcsolatos problémákra kellett felkészülni. Örömmel tapasztaltuk, hogy az emberek megfogadták az ilyenkor szokásos tanácsokat, figyeltek a bőséges folyadékbevitelre. Csak egy páciensünk volt kiszáradásos tünetekkel. Kis riadalmat keltett szombaton a viharkészülség elrendelése, de szerencsére a vihar elkerült bennünket.

Egy balesethez kellett mentőt hívni. A toronyépítő alpinistagyakorlaton egy nő leesett. Ilyenkor mindig a legrosszabbra kell felkészülni, és jelen esetben nem volt kizárható a gerincsérülés. Bár nem kaptunk hivatalos visszajelzést, úgy tudjuk, már délután visszatért a táborbába.

Szomorú eset volt, amikor két alkoholmérgezett gyerekhez kellett mentőt hívni. A tábor mellett vezető főúton találták meg, onnan hozták be őket, de egyikük sem volt táborlakó.

Az apróbb eseteket a szűnyegcipések és az allergiás tünetek jelentették. Érdekes jelenség, hogy voltak, akik két-három hetes problémájukkal szólítottak meg bennünket.

■ DR. SRAMÓ ANDRÁS

FOTÓ: LUKÁCS GÁBI

„O dingulé, dängulé, szakhagyulé, szkábulé”, avagy apácai kakaslövés a szarvasi ligetben

► **Nem irigyeltem az apácai fiatalokat a pénteki kánikulában, amikor felsorakoztak kakast lőni. De hát a népviselet elengedhetetlen kelléke az apácai színjátéknak. A lányokon piros magyar ruha, a fiúkon priccse nadrág, csizma. A sárga lepel meg egy cigánypapot takart. A menetet most nem kísérték zenészek, de ettől az előadás semmit sem veszített értékéből.**

A néphagyomány szerint büntetésből lövik a kakast a Brassó melletti csángó faluban. Ugyanis a törökidulások idején a várfalra felroppenő kakas elárulta a rejtőzködő apácaikat, ezért egy állatnak minden évben bűnhődnie kell.

A szokás eredete természetesen vitatott (egy másik evangélikus faluban, *Oltzakadát*on kakasütésnek nevezik, amelynek menete eltér az apácaitól, viszont mondai háttere megegyezik vele; magyarországi régiókban elsősorban lakodalmi szokásként ismerik), a legújabb kutatások szerint a forrása egy brassói zászlódiákjáték. A 17. században országos hagyomány volt, és elsősorban az evangélikus gimnáziumokból ismert.

Am a még ma is élő hagyomány lényegén ez mit sem változtat. A tizenhárom-tizennégy éves gyerekek változatlan lelkesedéssel tanulják szerepeiket és gyakorolják a célba lövést fájvas puskájukkal, és a falu számára sem pusztán egy gyermeki színdarabról van szó. Talán példázza ezt a következő „kakasos nóta” is:

*Fel, fel vitézek a csatára,
Világszabadság oltalmára,
Mennydörög az ágyú, csattog a kard,
Ez lelkesíti csatára, csatára a magyart.
Néz le, Árpád, az égből,
kőncsepp hull a szeméből,
A földre lekiáltja:
büszke vagyok hozzátok, hozzátok.*

Ilyen nótaikat énekel a falu apraja-nagyja, amíg a legényeket és „vitézőket” kíséri a kakasos háztól az ítélet színhelyére. Közben a menet a fa-

lu minden jelentős épületénél megáll. A templomnál felcsendül az evangélikus himnusz, az *Erős vár a mi Istenünk*, az iskola előtt a *Kossuth Lajos azt üzent*e kezdetű dal. Az idősebbek már nevetve mesélik, hogy ezt biza még a legstótebb proletárdiktatóra idején sem hagyták ki. Ha kellett, még a csendőrt is felzették, de a kakaslövés nem maradhatalom. A rendszerváltásig a hatóság épületei előtt is megálltak, s hol az *Internacionálét*, hol az éppen aktuális himnuszt énekeltek el, hiszen azokban az időkben a rendőrség engedélyre is kellett, hogy megtarthassák a szokást.

A menet a *Hegyparaga* nevezetű domb felé igyekszik, ahol a legények újra meg újra megállapítják a kakas bűnösségét, és ezért elítélik. Egy legény elbúcsúztatja, majd előáll a *cigánypap*, és tréfás szónoklatával végképp elcsúsztatja a szegény jószágot. Ezek után kezdetét veszi a versenylovás, míg valaki eltalálja a kakas szívét, azaz ma a festett céltábla közepét. A sikeres célba lövés után felcsendül a befeszítő induló, majd mindenki felkerekedik, és visszatér a faluba, hogy méltó tort rendezzenek a lelőtt kakasnak. A vacsoránál a győztest

illeti a fő hely, és övé a kakas combja, szíve és mája.

Természetesen a szokás életben tartása nem ilyen egyszerű. Az előadást megelőzi a betanulás: a farsang végeztével kiosztják a szerepeket,

FOTÓ: DR. SRAMÓ ANDRÁS

kiválasztják a kakasos házat, s elkezdődnek a próbák. Ez alatt van szervezett pánkó- (fánkó-) és törökbuzaevés is, úgynevezett kakasos est, és annak ellenére, hogy ma festett céltáblára lövnek, a rituális kakasvásárlás sem maradhatalom.

Nos, a Szélrőzsa közönsége mindebből csak a színjátékot láthatta, a szöveget – hangosítás nélkül – néhol alig hallhatta, de a végén annál nagyobb élvezettel próbálták kicsik és nagyok egyaránt a kakas szívébe találni.

■ – VEMESE –

Új kezdet a Tamás-misén

„Nem könnyű újat kezdeni” – mutatót rá prédikációjában *Cselovszky Ferenc* Deák téri lelkész a Szélrózsa-n tartott Tamás-misén. A szarvasi Ótemplomban – a meleg ellenére – százak

vettek részt a finn „recept” alapján nálunk is meghonosodni látszó, sajátos liturgiával zajló istentiszteleten.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Az igehirdető Kol 1,18 alapján arról beszélt, hogy gyakran egy fontos mondatba sem tudunk hetekig belekezdeni. „Ne haragudj! Bocsáss meg! Szerelmes vagyok beléd! Nehezen mondjuk ki ezeket a mondatokat” – emlékeztetett, majd hozzátette, hogy egy új élet kezdetekor kizárólag Jézus Krisztus világossága által láthatjuk meg az utat. Ő az, aki ott van a kezdetnél, és egyházának fejeként utat tör, hogy a test többi tagja is átjuthasson a régitől az újba. „Az élet kérdése nem az, hogy mi mit kezdünk, hanem hogy ő mit kezd velünk” – summázza mondanivalóját a lelkész.

A több mint két órán át tartó alkalmon – az úrvacsoravétel mellett – a szélrózsa gyülekezet tagjainak lehetőségük volt imádságot írni és áldást kérni életükre.

■ – JENŐ –

Keresztelő – barátok közt

Első alkalommal került keresztelési emléklapra a „Szélrózsa gyülekezet”. *Fűzfa Judit*ot július 17-én este – a nyilvánosságot nem kizárva, ugyanakkor nem is keresve – keresztelte meg *Mesterházy Balázs* soproni iskolalelkész a szarvasi Ótemplomban.

A huszonhét éves lány kilencéves kora óta él Sopronban, a mozgáskorlátozottak befogadására szolgáló otthonban. 1991-ben vett részt először a

Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség Bárka táborában. A szervezet rendezvényein nemcsak baráti kötelekei fűződtek szorosabbra, hanem hite is erősödött, ezért kérte meg barátját, *Mesterházy Balázs*t, hogy keresztelje meg. *Judit* a mintegy húszfős – elsősorban bárkásokból álló – gyülekezet, valamint a szintén mozgássérülttáborban megismert keresztanya (*Mádi Anna*) és keresztapa

(*ifj. Cserháti Sándor* evangélikus lelkész) jelenlétében részesült a keresztelés szentségében. A szolgáló lelkész *Ézs 49,16* alapján hirdette Isten ígését.

A családi szertartás végén *Szemerei Gábor* verssel köszöntötte az ünnepeltet, majd a keresztapa gitárkísérettel csendült fel *Judit* kedvenc dala, az „És akkor táncolva örül Isten népe...” kezdetű ének.

■ J.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

KIE-kávéház: egy missziós programforma

Szélrózsa- és Csillagpont-rajongók megszokhatták már: a KIE-kávéház – vagyis a Keresztyén Ifjúsági Egyesület kávéháza – mindig biztos pont, ahol olcsón jót kaphat a fáradt fesztiváljáró. Alkoholmentes italok a szomjúság ellen, fair trade kávé és kedvező árú harapnivalók az egészség csillapítására – ez a hagyományos választék.

De a KIE-kávéház emellett több mint büfé. Helyet ad fesztiválos programoknak is, de színre lép saját rendezvényekkel is. Nincs KIE-kávéház például áhítat nélkül. A Csillagponton naponta megtalálható volt a különböző stílusú igei alkalmak listáján a „KIE-áhítat”. Így volt ez a Szélrózsa is.

A kávéház emellett pódiumbeszélések is szervez, olyan témákban, mint például hogy mit jelent keresztény nagycsaládban élni, vagy hogy

FOTÓ: LUKÁCS GABI

melyek a keresztény ifjúsági munka „forró pontjai” napjainkban.

Lehetőség van itt művészpálánták bemutatkozására is. Ez volt most a „Hordó”, bár a nagyszínpad zajos közelsége miatt nem mindig volt mód megvalósítani.

A kávéházban a felüdülésre szánt néhány percet is lehet röpké, könnyed, mégis elgondolkodtató fel-

adatokkal tölteni. Előtte két befőttesüveg meg babszemek. És egy kérdés: szoktál-e magadon nevetni? Igen? Nem? Válassz, melyik üvegbe pottyantasz bele egy babszemet!

A munkatársak mind önkéntesek. Részbent az egyesület tagjai, de külsősök is. Közös munkájuk gyümölcse az arculat, az ötletek kidolgozása, és persze az árubeszerzés, a kiszolgáltatás, a mosogatás is ők végzik.

Természetesen a kávéházas munka jó reklámlehetőség is a KIE számára. Most éppen a békéscsabai KIE-csoport mutatkozott be. Mert a KIE autonóm egyesületként működik, mégis kötődve a két protestáns egyházhoz. Emellett teljesen nyitott. Itt nem kérdeznak senkit a vallása, egyéb meggyőződése felől. Mert a cél fiatalokat fiatalok által Jézus Krisztushoz vezetni.

■ LGY

Igeközelben

Krámer György püspökhelyettes és a pilisi gyülekezet fiataljai a Szélrózsa nyitó istentiszteletén

Az első bibliatanulmányt Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője tartotta

Péntek délelőtti bibliatanulmány – Lovas András református lelkész vendégsegítőjével

Úrvacsorás záró istentisztelet a pilisi Izsóp együttes szolgálatával, ígét hirdető Pángyánszky Ágnes

A Szélrózsa találkozó a Magyar Televízióban

Július 25-én, vasárnap 10.55-kor az m1-en *Szélrózsa – országos evangélikus ifjúsági találkozó Szarvason* címmel egyórás összeállítás láthatunk. A műsort aznap délután 13.55-kor az m2-n megismétlik.

Szolgálatban

A Szélróza többedik napján feltűnt, hogy a színpadok közelében rendszeresen megjelenik egy fiatal, vak lány, diktafonnal a kezében. Figyelmes gondossággal igyekszik rögzíteni az éppen aktuális programot, időnként ellenőrizve, hogy megy-e a masina. Megszólítottuk.

– *Tóth Vivien* vagyok. Az *evangelikus.hu* számára készítettem a felvételeket, *Horváth-Bolla Zsuzsannának*, a portál szerkesztőjének a megbízásából – mutatkozik be. – Ez a második Szélróza találkozóm, korábban nem vehettem részt rajta, mert nem tudtam róla: nem voltam sem hívő, sem evangélikus. 2008 húsvétján keresztelkedtem meg és konfirmáltam egyszerre. Akkor lettem evangélikus, annak következményeként, hogy 2006-ban a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolába kerültem. Ott tértem meg, ahogy ezt mondani szokták.

Erre a munkára magam jelentkeztem. Először arról volt szó, hogy beszámolókat készítek az itteni eseményekről. Hamarosan azonban jött az ötlet: mi lenne, ha amatorként hangfelvételeket készítenék a portál számára.

Sajnos, ez nem mindegyik eseményről sikerül. Most csinálom ezt először, és nem mindenki tudja, hogy miért. Körülöttem jönnek-mennek az emberek: beleszólnak, hangoskodnak. Külön feladat odaérni a helyszínre és megfelelő helyet találni, ahonnan jól lehet hallani az elhangzottakat. Nem sok program lesz megörökítve, de bízom benne, hogy ez is segítséget nyújt majd azok számára, akik ezt a Szélrózsát kihagyták. Én igyekszem minél többet átadni.

Köszegen másként éltem meg a ta-

lálkozót. Nem azt mondom, hogy ott jobb volt, csak jobban tudtam figyelni. Ott a közösség erejét nagyon át tudtam élni frissen megtért mivoltomban. Engem lenyűgözött az a hangulat, a légkör, ami ezt a közösséget kialakítja. Számomra érezhető volt Jézus Krisztus jelenléte, aki ezt

A SZERZŐ FELVÉTELE

a közösséget összetartja. Nagyon jól éreztem magam, és eldöntöttem, hogy nekem ez kell, és el akarok jönni a következő Szélrózsára is.

Ez itt Szarvason most más: a napok nagy része azzal telik, hogy oda tudok-e érni a következő programra, mit tervezek be, ha két egymást utó program van. Nehéz úgy elmélyülni egy bibliatanulmányban, ha közben azon igazulok, hogy ki ne merüljön az elem, vagy hogy senki se kiabáljon bele a felvételbe.

Most inkább ezzel vagyok elfoglalva, de a koncerteken ugyanúgy részt veszek, mint bárki más. Kísérőimmel együtt „tombolunk” mi is az első sorban, és ugyanúgy éneklünk, mint a többiek. Az ilyenekből nagyon ki tudom venni a részemet magam is.

■ DR. SRAMÓ ANDRÁS

Szolidaritásra nevelve

Interjú Gáncs Kristóffal, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet munkatársával

– *Mit vár a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet a Szélróza találkozón való megjelenéstől?*

– Szervezetünk nemcsak adományokat gyűjt, hanem fontos feladatunk a szemléletformálás is, az információk átadása a munkánkról, ráadásul itt egy fogékony célcsoportnak mutathatunk be. Úgy véljük, nem lehet elég fiatalon elkezdni a szolidaritásra nevelést. El kell mondanunk, és be kell mutatnunk, hogy vannak olyan helyzetek, amikor túllépve önmagunkon segítségnyújtásra van szükség.

– *Mivel készültetek?*

– Az előző Szélrózsán a nemzetközi munkánkat mutattuk be a résztvevőknek, most pedig inkább az elmúlt hetekben sajnos nagyon aktuálisra vált hazai árvízi segítségnyújtásra igyekeztünk felhívni a figyelmet. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet tizennyolc településen végzett segélyezési munkát. A gyorssegélyezésen már túl vagyunk, a felmérések még zajlanak, és a következő hetekben indulhat az újjáépítés. Ezt a folyamatot mutatjuk be fényképek, videóok segítségével.

– *Van egy játékokot is...*

– Az akció a Facebook közösségi oldalra épül, amit ebből a korosztályból sokan használnak. Abban reménykedünk, hogy a híreink, amiket folyamatosan publikálunk, ezt a portált felhasználva azonnal el tudnak jutni

FOTÓ: SZEGFÜ KATALIN

hozzájuk, így olvashatják, nyomon követhetik a segélyszervezet munkáját. Az akció lényege az volt, ahogy aki a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet partnereként felveszi a Facebookon, kaphat egy pólót vagy más jópofa ajándékot. Jó volt látni, hogy a találkozó második felében már milyen sokan jártak-keltek ilyen pólókban.

■ SZK

Amikor Egerkirály színpadra lép

Spontán koncertre csápolnak a fiatalok

► **Ugyan nem szerepelt a Szélróza programfüzetében, mégis a találkozó egyik legsikeresebb koncertjét adta péntekről szombatra virradóan Zoltai Sándor. A végegyházi fiatalember néhány ismerőse biztatására ragadta magához a kisszínpad egyik mikrofonját, mire a még ébren lévő fesztiválózóknak többsége – háttal fordítva sörének és beszélgetőpartnerének – lelkesen tapsolt és táncolt. Zoltai Sándor a *Diótörő és Egerkirály* című musical betétdalával kezdte rögtönzött műsorát, majd más ismert színpadi művek felidézése után a rock and roll műfajából énekel, koncertjét pedig egy angol nyelvű keresztény dalal zárta. A fiatal művész nemcsak hangjával, hanem közönségével is tökéletesen bánt, nem csoda hát, hogy percekben belül népszerűvé lett a találkozó résztvevők körében. A békéscsabai evangélikus gimnázium egy hónapja érettségizett diákját a produkció másnapján kérdeztük.**

– Gyermekkorom óta vonz a színpad, de nem volt bátorságom belevágni. Amikor azután 2006-ban megkerestem a mezőkovácsházi zenei színpad vezetőjét, ő azonnal énektanárhoz irányított. A békéscsabai Scherzo fesztivál szólóénekes-versenyében való szereplésem „következményeként” a *Csabai Színistúdió* vezetője elcsábított magukhoz a megyeszékhelyre. Ekkor lettem az evangélikus intézmény diákja. A társulattal 2009-ben a Szélróza-utótalálkozón is felléptünk.

– *Hol folytatod?*

– Szeptembertől a Pesti Magyar Színház akadémiáján tanulok. Tudatosan nem a musical, hanem a prózai szakot választottam. A jövőben

FOTÓ: LUKÁCS GÁBI

Szemek a Szemerei családtól

Látok végre minden szemet...

Látom az egész világot...

Lelkemben van az Isten szeme, S így az ő szemével látok...

(Szemerei Gábor)

A programfüzet meglehetősen szűkszavúan jelentette be a pénteken 15 órakor a Ruzicskay-házban kezdődő programot: *Szemek-koncert*. A helyszínre érve egy kiállítás „partizén” találtuk magunkat: a terem egyik fele nézőtérnek, a másik kiállításnak volt berendezve, ahol fából készült sejtelmes alkotások várták a felfedezést.

A koncert meglepő módon nem felcsendülő dallal, hanem egy statikusnak tűnő, valójában azonban mobil szobor összeállításával kezdődött. Szemerei Gábor nem kisebb dolgot, mint az élet időtengelyét vette kézbe egy pálca formájában. Sajnálkozott, hogy nem végtelen, de olyat nem adtak a boltban. Arra azonban alkalmassá vált, hogy az emberi élet különböző stációit jelző szimbólumocskákat felfűzzük erre a tengelyre.

A különböző életcsomópontok – születés, szomorúság és öröm, szerelem – helyükre kerülése közötti időt kitöltendő Szemerei Gábor gyerekei (*Janka, Benjámín, Panka*) és felesége, *Györgyi* énekeltek ezekről az életszakaszokról. Kedvesen, bájosan, mint amikor egy család esténként összeül a verandán vagy a konyhaasztal körül, hogy megbeszélje, feldolgozza és átértelmezze mindazt, ami nap közben velük történt.

A fő kérdés azonban az, hogy hol van az idő középpontja. A családfő válasza erre az, hogy ott, ahol Isten belép az életbe. Az életpálcikára két gömb került, közrefogva az emberi életet, mint ahogy Jézus két eljövetele között élünk. E köztes állapotban nem tehetünk mást, mint hogy azt mondjuk: „Jőjj, Uram Jézus!” A kon-

certnek nevezett időutazást imádságos énekek zárták.

A koncertet követő csendben ott maradtak az érdeklődők a kiállítás szobraival, melyek szintén szót kértek. Mint kiderült, a kiállítás a Szélróza „központi” témájához lett igazítva. Szemerei Gábor mobil szobrában a poklot és a mennyországot összekötő keresztben jelenítette meg a világ

tális – a tengelyhez vonzó – erőt jelképezi: *Árnyékban, Éled a remény, Ki nyilatkoztatás, Gyermeksarok*.

Még felsorolni is nehéz a kiállított művek sokaságát, részletes ismertetés itt lehetetlen. A művész gondolkodásmódjának bemutatásához szerepeljen itt két példa, amelyek a két ellentétes erő között, a mai egyháznak szóló üzeneteként lettek elhelyezve.

Az első szobor egy rusztikus formát emleget. Ha alaposabban megnézzük, észrevehetjük, hogy a templomhajó egy vékát formáz. „...nem rejtik véka alá”, mondja az Írás a lámpásról. A szobor szerint ezt éppen az egyház tenné.

A másik szobor egy sokat használt szimbólum. Hogy az egyház hajójáról van szó, azt a hajó orrában elhelyezett kereszt jelzi. De rongyos a vitorla, így hiába fúj a Szentlélek szele, nincs mibe bekapaszkodnia.

Szemerei Gábor készítette a centrumot jelképező amulettet is, amelyet a találkozó minden résztvevője megkapott.

Nem kérdeztük meg a családfőt, hogy miért *Szemek* lett a koncert (együttes) neve, címe. A nyert élmények alapján gondolhattunk akár a Szem(erei)ekre, a versben szereplő szemekre, vagy akár olyan búzaszemekre, amelyek lélek-étékként szolgálnak. (Lélek-étek: Szemerei Gábor négysoros verseinek két kötetből álló gyűjteménye, amelyből a fenti idézet is származik.)

■ DR. SRAMÓ ANDRÁS

Egy rutinos szélrózsás

Aki válaszol: Széles Anikó

– Mikor voltál először Szélrózsán?
– Az első az 1998-as bodajki találkozás volt, azóta majdnem mindig sikerült eljutnom. Idén úgy döntöttem, végig jelen leszek.
– Nehéz volt elszakadni a munkától, a fővárostól?
– Dolgozóként, amikor olyan értékek a nyári szabadság napjai, tényleg komoly elhatározás kellett. Sokat gondolkodtam, hogy ez a pár nap beleférhet-e a nyárba, mert tudom, hogy lelkileg nagyon sokat ad a Szélrózsás, de egyáltalán nem hagyományos értelemben vett „pihenés”.
– Milyen programokat látogattál?
– Sok minden érdekel, de persze egyszerre nem lehet az ember több

FOTO: SZEGFÜ KATALIN

helyen. Inkább a zenéről mondtam le egy-egy jó előadás kedvéért. Na-

gyon jónak tartottam a Közép-Kelttel foglalkozó témát és a *Mi fán terem az evangélikus?* című beszélgetést, különösen, mert ez a szakmámba vág. Nagyon érdekesnek találtam az ökosátorban a borsodi árvízhelyzettel és az ezzel kapcsolatos emberi felelősséggel foglalkozó fórumot, és nagy élmény volt a *Nikodémusok órája* is, ahol a táborlátogató jelenlévők is szóhoz jutottak. Kár, hogy olyan nagyon későn kezdődött.

Kiváló ötletnek tartom a véréradást, és úgy érzem, tanulsággal szolgál a jelen lévő fiatalok számára. Úgy látom, egy jó ügynek nem is olyan nehéz megnyerni az embereket.

■ SZK

Örülünk a színes programoknak

Interjú Lázárné Skorka Katalin mezőberényi lelkésszel

– Mennyien érkeztek Mezőberényből?
– Húszfős küldöttség jött a Szélrózsára a Mezőberényi I. kerületi egyházközségből. Többeknek ez az első ilyen találkozásuk, míg mások rutinos „szélrózsások”.
– Milyen programok érdeklik a fiatalokat?
– A koncertek, a filmklub, és nagy vonzást gyakorol a Körös, ahol húszolni lehet ebben a forróságban. Tetszik nekik a *Lehetőségek piaca*, és a rekeszművészet is mindig vonzó számukra. Én személyesen nagyon élveztem *Varnus Xavér* orgonakoncertjét és a *Nemadomfel* együttes felépését, valamint várom a Tamás-misést. Mindig jó mások áhítatát hallgatni, amikor csak engedem, hogy megérintsen Isten. A fiatalok számára is különleges lelki alkalmak ezek.
– Van-e valami hiányérzetted a találkozó szervezését illetően?

– Nem koncentrálok a hiányosságokra, hiszen minden helyszín más, és mást nyújt. Szerintem ismét nagyon jól teljesített a szervező csapat. A fiatalokban fogalmazódott meg, hogy kapcsolatépítési, ismerkedési alkalmakra lenne szükség. Bár vannak bemutatkozások gyülekezeti csoportok, együttesek részéről, jó lenne teret adni csoportos beszélgetéseknek, az ifik csatározásának vagy játékoknak. Szembetűnő volt, hogy Szarvas nem lett ellátva nagy transzparenszekkel. Ez egyrészt jobban segítette volna az idetalálást, másrészt az itt lakóknak szólt volna: itt most egy jelentős egyházi esemény zajlik. A találkozóznak az is fontos része, hogy megmutassuk magunkat, jelenlétünket a befogadó településen élőknél.

– Megmozdult-e Békés megye a végére ide érkezett Szélrózsára?
– Vannak hiányzó arcok a megyé-

FOTO: SZEGFÜ KATALIN

ből, és ahogy látom, az ország más területeiről is akadtak, akiket visszatartott a távolság. De akik itt vagyunk, jól érezzük magunkat, örülünk a találkozásnak, a színes programoknak, mindannak, amit ezekben a napokban ebben a különleges evangélikus közösségben átélhetünk.

■ SZK

Mindenhová együtt

► Idén tizenhárom kerekesek mozgáskorlátozottat vagy szellemi fogyatékosággal élőt vett pártfogásába a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség Bárka csoportja a Szélrózsán, kísérvé őket egyik programról a másikra. Lapunk a Csökmön élő Virág Erzsébetet és segítőjét, a fővárosi Borcsalmy Zsuzsát kérte megszólalásra, miközben a kézművészatonál együtt szóték a rongyszőnyeget.

Erzsike: Ez a negyedik Szélrózsám, és nagyon jól érzem magam. Tetszett az Afganisztánról szóló előadás, a koncertek közül ki kell emelnem *Varnus Xavér* orgonaejét. Feltétlenül szeretnék eljutni a *Kovács Imre* lelkész úrra való megemlékezésre, akit személyesen ismertem. A Meviszesekkel régi a kapcsolatam a táborok révén, de máskor is keressük egymást. Valóban kialakulnak közöttünk barátságok, mint mostani segítőmmel, Zsuzsival. Én születésem óta sérült vagyok, kerekesszékre kényszerültem, de ott-hon, a házukban lényegében segítség nélkül, szabadon mozgok.

Zsuzsa: Mint bárkás most először vagyok jelen Szélrózsán találkozózon. Örömmel segíték Erzsikének,

megbeszéljük a napi menetrendet, igyekszem alkalmazkodni az igényeihez. Valahogy úgy érzem, hogy feladatomból vidámságot, életerőt adni a sérülteknek, hiszen elég lelkierőt kaptam hozzá. Sokat lehet tanulni türelmet, sorsunk megbecsülés-

sét. E-mail kapcsolat van közöttünk, nem felejti el egymást a hétköznapokon sem, de egy barátságban ez így természetes. Egyébként most végeztem a tanítóképzőn, és szeptembertől munkába álllok.

■ SZEGFÜ KATALIN

FOTO: SZEGFÜ KATALIN

► A 8. Szélrózsás vasárnap délelőtti záró istentiszteletének időpontjában *Gáncs Péter* püspök már útban volt a Lutheránus Világszövetség stuttgarti nagygyűlésére. Ezért a házigazda Déli Egyházkerület lelkészi vezetőjét a találkozó utolsó teljes napjának estéjén kértük meg arra, hogy – azon melegében – értékelje röviden a szarvasi találkozót.

– Legyen szabad mindenekelőtt örülnöm annak, hogy a Viharsarok meg tudott rendezni egy ilyen találkozót. Mert ebben a régióban azért még ma is érzékelhető a markáns egyházellenesség. Számos településen áruklodik erről például a társadalmi és az egyházi temetések aránya... Hogy mégis ide tudtuk hozni a Szélrózsát, annak számunkra tehát van egy missziói vetülete is. És azt gondolom, hogy ez az esemény megpezsdítette a környéket, a vendéglátó szerep és az ezzel járó felelősség közelebb hozta egymáshoz híveinket.

Az ügy mögé állt Szarvas városa is, mindenekelőtt pedig a két szarvasi gyülekezet és az iskola. Egyébiránt úgy hiszem, hogy magának a központi helyszínek, az Erzsébet ligetnek az adottságaival is elégedettek lehetünk. Különös tekintettel arra, hogy ezeket a – Szélrózsák viszonylatában is kiemelkedően forró – kánikulai napokat minden korábbinál árnyasabb helyszínen tölthettük.

Ennél lényegesebb újdonsága volt az idei Szélrózsának, hogy több időt és nagyobb teret kapott benne a spiritualitás. A délelőtti középpontjában mindennap Isten igéje állt. Az egy-egy órás bibliatanulmányok pedig igazi novumot jelentettek. Úgy vélem, ezek az elmélyült és hál' Istennek sokakat vonzó délelőtti együttlétek önmagukban cáfolják azokat a korábban hangoztatott vádakokat, hogy ifjúsági találkozókink lelkileg felcsiszoló fesztiválok lennének. Aki akár csak egyetlen napot velünk töltött itt Szarvason, az kellett, hogy érezze: ez valóban egy Krisztus-központú fesztivál. A központ köré ugyanakkor egész sor érték rendeződött.

Ha az a szándék maradéktalanul nem tudott is érvényesülni, hogy minden nap más-más kisebbségre – a zsidóságra, szlovákságra, illetve a cigányságra – fókuszálva is teljék, az az üzenet azért vélhetően elért a résztvevők szívéhez, hogy a Középpont körül helye van azoknak is, akiket mi olykor szeretnénk a periférián tudni.

Szélrózsás-tizenegy

Felbuzdulva az Evangélikus Országos Múzeum munkatársainak ötletén az evangélikus nemzeti tizenegyhez hasonlóan lapunk tudósítói is összeállították a maguk kis csapatát, mégpedig az idei Szélrózsás – számukra – legemlékezetesebb programjaiból és személyeiből, némely esetben a választás okát is megjelölve:

FOTO: DR. SRAMÓ ANDRÁS

- Szabóné Mátrai Marianna – a reggeli áhítat mélységeiért és magasságaiért;
- Mesterházy Balázs – a családias hangulatú keresztelőkért;
- a pécsi gyülekezet séfjei és énekesei – irigylésre méltó közösségükért;
- a Shamrock együttes – a reggel nyolc órakor tartott táncbázisért;
- Csádó Balázs, a M.I.S.K.A. frontembere – *Bátorság* című daluk kihangsúlyozás nélküli énekelte miatt (*felső képünkön*);
- Fassang László és a Victoria kamarakórus;
- a Nemadomfel! együttes;
- Az EVFC kitalálói, Zászkaliczky Zsuzsanna és Kertész Botond;
- a kézműves-foglalkozások vezetői (*alsó képünkön*);
- a KIE-kávéház csapata – nem szűnő kedvességükért;
- a szarvasi polgárőrök – a 44-es úton való biztonságos átkelés lehetővé tételéért.

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Érdeklődéssel várjuk olvasóink összeállítását! Saját Szélrózsás-tizenegyüket az evangelikuselet@gmail.com e-mail címre küldhetik augusztus 20-áig. Az „eredményt” szeptemberi első számunkban közöljük.

„Tisztelendő bácsi” temetésére

Kovács Imre lelkes (1954–2010)

búcsúztattuk Kovács Imrét július 16-án, pénteken a kemenesmagasi templomban, majd temették el Vönerdön.

Egy szép reményű fiatal ember élete egy pontján teológiai hallgatónak jelentkezett. Főiskolai éveivel, majd a kőművesek kemény életformájával a háta mögött új szint hozott a hallgatók, utóbb a lelkesítő kar közösségébe. Az ő Luther-kabátja a maga palástjellegével egészen más volt, mint a miénk. A szószéken nem szónokolt, hanem történeteket mesélt. Kis színeseket, amelyeket mindenki értett, amelyekben bárki magára ismerhetett. Olykor még dalra is fakadt egy-egy igehirdetés közben, és tiszta hangon énekelt fájdalmas magyar népdalt vagy zsidó dallamot. Halkan bűgő szavára oda kellett figyelni. Nemcsak beszélt egy újfajta, a korábinál hitelesebb egyházképről, hanem maga területén meg is valósította.

A nyolcvanas évektől kezdve az el-
sők között vezetett tábort mozgássérülteknek. (A gyülekezetéhez tartozó kemenesmihályfai parókia ma mozgássérülteket is befogadó otthon.) És éppen ő, az örök lázadó és merész kísérletező ragaszkodott a hagyományos formákhoz. Mert tudta, milyen

erejük van a hagyományoknak. Ennek jegyében biztatta betegágyán írt levelében még néhány héttel ezelőtt is konfirmandusait: *„Minden körülmények között maradjatok hűségesek Istenhez, és szeressétek nagyon Jézust! (...) Szeressétek az egyházat! Az egyház minden időben gyöngye, törekeny és gyarló. De Krisztus mégis hűséges hozzá, ezért bízhatunk abban, hogy Krisztus hozzánk is hű marad, akkor is, ha mi gyengék, törekenyek és gyarlók vagyunk. Isten segítsen és vezessen Bennetek! Tisztelendő bácsi!”*

Aki még halála után is bátorít a „gyöngye, törekeny és gyarló” egyházban való megmaradásra és főképpen a Jézushoz való ragaszkodásra, arról joggal elmondhatjuk, hogy őt sem élet, sem halál nem választja el Isten szeretetétől (Róm 8). Ezzel az ígérel

mellette voltak. De feleségén és három gyermekén kívül vele volt az, akít úgy hívunk: fájdalmas férfija, betegség ismerője.

Jó néhány évvel ezelőtt – szellemi és fizikai ereje teljében – vetett papírra egy írást, amelynek ezt a címet adta: *Hiszem a test feltámadását. A temetési prédikációt ez a hitvallás zárta. „Hiszek a test megdicsőülésében. Hogy – mint elvásott ruhát – levetheti majd fájdalmaim és erőtelenségeit. Hiszem, hogy a csonka-bonkák, a kéz és láb nélküliek angolkeringőt járnak majd az új teremtés örökre maradandó rétein. És a fűszálak ragyogva egyenesednek fel könnyű lábuk után. (...) Hiszem, hogy megdicsőült testiinkben őrizni fogjuk mi is ráncinkat és sebeinket, ahogyan Krisztus felmagasztalt teste is őriz a szőgek helyét. Úgy fogjuk majd hordani ezeket, mint egy öreg papucsot, amely egyre inkább hozzánk tartozik. Ahogyan a Megváltó viseli örökre szabadításunk emlékeit, úgy hordhatjuk majd mi is szabadulásunk emlékeit.”*

■ FABINY TAMÁS

Szarvas szent koronás szobra

► A Szélrózsa találkozó látogatói bizonyára felfigyeltek a Holt-Körös medréből kiemelkedő emlékműre, amely a Szent Koronát mintázza. Az *Ezredéves emlék* című alkotás a megyei kötődésű, Munkácsy-díjas Mihály Gábor szobrászművész műve, melyet az államalapítás ezredik évfordulóján, tíz éve adtak át. A millenniumi emlékszobor azt a legendabeli jelenetet örökíti meg, amikor Mihály és Gábrriel arkangyal átadja a koronát.

Mihály Gábor szobrászművész, székelyhídi születésű, de Csanádapácán nevelkedett és Orosháza tanult alkotó a magyar történelem mellett a sport világából meríti témáit. Ismert alkotása a Hungaroring jelképének számító, *Kanyarulatok* című festett acélplasztika és az utóbbi időben készült Marian Cozma-emlékmű a veszprémi sportcsarnokban. Mihály Gábor készítette el *A világ legjobb sportolója díjat* és a *Magyarország hírnevéért díjat*, a svájci Lausanne-ban pedig kerékpárosokat ábrázoló szobra áll az Olimpiai Múzeum park-jában.

ban Kodály Zoltán-, míg Szakolyban Arany János-portréja áll.

1977 óta a Százados úti művésztelepen él és dolgozik. Itt hozta létre a Kék Daru Galériát és Művészeti Műhelyt, ahol kortárs kiállításokat szervez, kollégáival szimpóziumokat tart külföldi és hazai érdeklődőknek, tanítványainak; ezeken az elméleti képzés mellett lehetőség van a klasszikus szobrászati iskola anyagainak megismerésére, a legkorszerűbb technikák gyakorlatban történő elsajátítására is.

A Békés megyéhez sok szállal kötődő Mihály Gábor tavaly vehette át a legrangosabb térségi kitüntetést, a Békés Megyei Közgazdászok által adományozott Békés Megyéért díjat. Ezen a nyáron kisplasztikai, Szent István-, Szent László-, Csaba királyfi szobrának és más műveinek tanulmányai, fotói láthatók Békéscsabán, a megyeháza aulájában.

■ SZK

Országunk számos pontján találkozhatunk Mihály Gábor köztéri műveivel, díszkútjaival, bronzportréival. Ő készítette – a teljesség igénye nélkül – az M1-es autópálya Széchenyi-emlékkövét, a vész-tő-mágori Szent László király lovas szobrot, Szent Istvánt formázza díszkútja Csorváson, Salgótarján-

Nagy ünnepség keretében 2000 júniusában Orbán Viktor akkori és mai miniszterelnök leplezte le a Körös-holtág közepén elhelyezett nagyméretű, tizenöt méteres oszlopon álló bronz és acél szobrot, amely a Szent Koronát ábrázolja úgy, hogy alatta egy szökőkút időnként vízfűgönyt húz az alkotás elé. Az alkotás mára a megye egyik jelképévé vált, ez fogadja a 44-es főúton Békésbe érkezőket, illetve búcsúztatja a távozókat.

Szervátiusz Tibor nyolcvanéves

Emlékeim között kutatok, régi képek villannak föl. Látom a hegy tetején a maga építette házat, hatalmas műtermét: alig van tenyérnyi hely a vendégeknek. Mindenütt szobrok, készülők munkák, éles vésők, nehéz kalapáscok, a falhoz támasztott csakány, amellyel másfél évig faragta vállaltó Ady-fejét, mert a legkeményebb andezit nem akarta megadni magát.

Az 1930. július 26-án Kolozsvárott született Szervátiusz Tibor fát, követ, fémeket mintázott. És őt is vészte, égetett sorsa naponta. A kisebbségi, nehéz erdélyi sors. Szorongató szegénység Kolozsvár egyik külvárosában. Itt kapta az első élményt, kedvet ehhez a gyönyörű és súlyos mesterséghez. Az útavalót: édesapja hátizsákjait, benne néhány kopott szerszámmal. Bőve mintáztott. És őt is vészte, égetett sorsa naponta. A kisebbségi, nehéz erdélyi sors. Szorongató szegénység Kolozsvár egyik külvárosában. Itt kapta az első élményt, kedvet ehhez a gyönyörű és súlyos mesterséghez.

bízott örökséget. Nem kellett különösen tanulnia a székely világot, hiszen ő még élte a folkloort. Csíkmenaszói embereiben érintetlenül éltek az ősi hagyományok, építkezések, kapufaragások, énekek, táncok. És dolgozott. Formában, tartalommal minden kipróbált. „A gyökerekből táplálkozva kell indulnom, kiteljesednem – fogalmazta meg ars poeticáját. – Próbálnom 20. századi és egyetemes művészetet létrehozni. Igazabb, eredetibb, őszintébb, sőt: e századibb, ha azt mondok el, ami az enyém, amit csak én tudok népünkéről, nemzetiségünkről, térségünkről.”

Új Dózsa-, Krisztus- és Börtön című szobra már így fogalmazódott. A fa után a gyönyörű ritmusú kő következett. Úgynevezett létportrék: Bartók, Móricz, Szabó Dezso és Ady tündökölt elő erős keze nyomán.

A fémek szeretetét bizonyára Kovács őseitől örökölte. Hegesztett, domborítást készített, csepgette és olvasztotta a forró anyagot. Hatalmas remeklése: Dózsa szinte nem is tűzes trónon ül, hanem századunk villamosszékén. Mint egy templomot,

úgy építette „a megevettek királyát”. Hegesztőpisztoly kékes lángja lobbant föl műtermében; darabonként rakta össze roppant fémváz halállátomását. A csupasz szemüregek fekete mécslámként ragyognak.

Égetett tölgyfa *Petőffije*, kolozsvári *Krisztusa*, *Triononja*, az 1956 kő és bronz kiáltása, *Székely pietása*, Kós Károly ezerbarázdás öreg arca, *301-es parcellájának feltámadó mondatai*: szabadság nélkül nem élhetünk. Tűnődő magunkat látjuk itt, amikor még voltunk. Még mertünk. Voltunk forradalmas hősök, szenvedésben diadalmasok, hűségben tündöklők. És lehetünk?

Szervátiusz Tibor szoborüzeneivel azt mondja: újra lehetünk, más-ként, ugyanilyenek. A most nyolcvanéves mester megáll egy pillanatra, pohár jó vörösbort iszik a barátok tiszteletére, de tekintete azt sugallja: nézzétek a szobrokat és hallgassátok őket. Azt súgják: nem látod, az életedről van szó! Magyarországról! Lépnünk, tennünk, cselekednünk kell. Együtt és mindhalálig.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

FOTÓ: LUKÁCS GÁBRI

Istentiszteleti rend • 2010. július 25.

Szentháromság ünnepe után 8. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Mt 7,15–23; Róm 8,12–17. Alapige: Jer 2,1–9.29–32. Énekek: 442., 238.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.); de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) D. Szebik Imre; du. 6. Hokker Zsolt; II., Hűvösvölgyi út 193., Felső de. 10. Madocsai Miklós; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztójanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Gálos Ildikó; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. (orgonazenés) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Aradi György; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; IX., Gát u. 2. (katolikus templom) de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. Wiszkidenszky András; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Győri Tamás; de. 11. (úrv.) Győri Tamás; du. 6. dr. Joób Máté; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. (úrv.) dr. Joób Máté; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) D. Szebik Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kendeh György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamásné; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Régi Fóti út 72. (nagytemplom) de. 10. Ponicsán Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Fekete Gy. Viktor; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Vető István; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Nagyné Szeker Éva; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; Rákocsaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Grendorf Péter; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Grendorf Péter; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Győri Gábor; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Győri Gábor; Kispest, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Pilisvörösvár (református templom) du. 2. (úrv.); Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás de. fél 12.

Istentiszteleti rend • 2010. július 25. – Balaton

Alsódörgicse de. 11.; Balatonakali du. 2.; Balatonaliga (Club Aliga területén levő református templom) du. 6.; Balatonalmádi (Bajcsy-Zs. u. 5.) du. 4.; Balatonboglár de. 11.; Balatonfenyves (református templom) du. 6.; Balatonföldvár (várósháza) du. 2.; Balatonfüred de. 9.; Balatonszárszó (evangelikus templom) de. fél 9.; Balatonszárszó (evangelikus üdülő) de. 11.; Balatonszemes de. fél 10.; Balatonszepezd de. 9.; Hévíz du. fél 5.; Keszthely de. fél 11.; Kötcse de. 10.; Kővágóörs de. fél 12.; Mencshely de. 11.; Nagyvácszony du. 2.; Révfülp de. 10.; Siófok de. 10.; Szentantalfa de. háromnegyed 10.; Tapolca de. fél 9.; Veszprém de. 10.; Zánka de. fél 9.

NÉMET NYELVŰ ISTENTISZTELETEK

Balatonboglár de. fél 10.; Hévíz de. fél 10.; Siófok (kápolna) de. fél 10.

Összeállította: BODA ZSUZSA

72 perc segítség

Szemétszedésre és mozgássérült fesztiválózóik segítségével jelentkeztek fiatalok a 72 óra kompromisszumok nélkül elnevezésű program népszerűsítésére szervezett

akción. A vállalkozó szelleműek ezúttal 72 percen keresztül dolgoztak másokért. *Muntag Mártontól*, a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség munkatársától

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserepes Csilla

megtudtuk, hogy néhány órán belül gazdára talált a segítőknek szánt mintegy két tucat ajándék póló, az Erzsébet ligetet pedig tízszáznyi szeméttől szabadították meg a jelentkezők...

Hubai Tamás doktoranduszhallgató kérdésünkre elmondta, hogy gyorsan eltelt az a 72 perc, amíg két mozgássérült fiatal segítőként tevékenykedett. Nehezebb munkára számított: jóízűt beszélgetett a kerekesekekkel, amíg vitte őket egyik programhelyszínről a másikra.

■ LUKÁCS GABI felvétele

Evangéliumi műhely Kapolcson

Immár tizedik alkalommal szerveznek evangélikus missziói szolgálatot a *Művészetek Völgye fesztiválhoz* kapcsolódóan július 23. és augusztus 1. között Kapolcson és Taliándörögön.

A történelmi és szabadegyházak összefogásában megvalósuló evangéliumi műhely programjai során – mások mellett – Lackfi János költő, valamint a váci börtön jelenlegi és volt fogvatartottjai tesznek bizonyosságot hitükről. Korányi András teológiai tanár – egyházunk zsinatának lelkes elnöke – *Korai egyház – igaz egyház?* címmel tart előadást, Szabó György dunántúli egyházkerületi felügyelő pedig a *Tűzálló* című film alapján vezet beszélgetést a házasságról.

Visky András Júlia című monodrámáját – *Dér András* rendezésében – Dér Denisa adja elő; Babits Mihály

Jónás könyve című művét pedig *Banka Gabriella* tolmácsolásában hallgathatják meg az érdeklődők. Kiss János születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából koncerttel emlékeznek a néhai kapolcsi evangélikus lelkesre. Ezenkívül színdarabokkal, komoly- és könnyűzenei koncertekkel, filmvetítésekkel, kiállításokkal és mindennap istentiszteleti alkalmakkal várják az érdeklődőket.

A program evangélikus szervezősü alkalmi magánadományokból, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület, az Evangélikus Missziói Központ és a helyi evangélikus gyülekezet támogatásával valósulnak meg – tájékoztatta szerkesztőségünket Veress István felelős szervező, a Kővágyóórs–Révfülp – Kapolcsi (Sion) Evangélikus Egyházközösség lelkesze.

▶ *EvÉlet*-infó

Berlin–Szarvas gyorsjárat, avagy tizenhét óra a Szélrózsán

▶ **A középkor híre az egykori ifjúsági referens, a ma ezer kilométerre állomásozó emigráns is hazarohant egy napra. Miért? Mert szüksége van a visszatérésre az origóhoz. Rendezni magában, ki ő, honnan jött, kihez tartozik.**

■ FRENYÓ ANNA

Két és fél éve tartó önkéntes berlini emigrációm kezdete óta mindennap lejátszom ezt a meccset a Mesterrel, mert csak a forráshoz vissza-visszatérve tudok életben maradni lelkiismereti értelemben. A napenkénti személyes megtérésén kívül azonban kell a közösségi (hit)élmény is – a pályán való mérkőzések után elmenni a nagypályára, és örülni annak, hogy mennyi csapattársunk van még!

Mi a Szélrózsza?

A Szélrózsza számomra visszatérés hitem fejlődésének állomásaihoz. Találkozás a kilencvenes évek gyenesi és révfülpői táborainak egykori vezetőivel, akikre annak idején megilletődve tekintettem. Találkozás az egykori tizenévesekkel, akikkel az „evangélikus ifjúság jellegzetes útját” járva megváltottuk a világot a Balatonpart éjszakában, és együtt sírtunk a nagy nyári táborok és Szélrózsák végén, örökre szóló barátságot fogadva egymásnak. Találkozás egykori lelkeszeimmel, akiktől az elmúlt huszonegy évben kaptam egy-egy mozaikdarabkát a Nagy Képből – egy bátorítást, egy jó gondolatot, örökre a véremlékben lüktető *Krisztus rock and rollt* vagy éppen mély barátságot. Ezek a találkozások ma megerősítést jelentenek. Megerősítést hitünkben, identitásunkban. Visszatérést a győ-

lődtek számomra. Az egykori fő kritikussal való eszmecsere során most sok olyan, az elmúlt két évben gyűjtött tapasztalat osztunk meg egymással, amelyekről tudjuk, hogy a másik pontosan fogja érteni és értékelni....

Szarvasi filmkockák

Pár nap erejéig most Sarvasra helyeződött az origó, az oázis, és ebben az oázisban az első ember, akivel találkozom, Mesterházy Balázs (ma soproni iskolalelkész), egykori gyenesi táborvezetőm, aki éppen kislányát viszi lefektetni, amikor a csütörtök esti kánikulában megérkezem az Erzsébet ligetbe. A régi útítársak találkozására jellemző, hogy nem kell sokat beszélni – pár szóból s leginkább a szemünkben sejlő fényből tudjuk egymást, és azt, hogy ezer kilométerek távolságában is egyazon nagy hajóban evezünk.

Régi poénok, öregedési komplexus

A regisztráción izzadó szorgalmas munkásokkal – régi jó ismerőseimmel – szintén örömmel üdvözlöljük egymást. Kapok szállást egy forró, de ízléses „lakosztályban”, majd irány a nagyszínpad. A Köröst keresztelve futok össze másik nagy kaliberű egykori táborvezetőmmel, *Buday Barnával* (jelenleg Arnót–Újcsanálos lelképásztora, illetve miskolci egyetemi lelkes), aki azóta szintén megszorodva, negyedikmagával halad át a hídon. „Kezít csókolom!” Hol is kezdjük a beszélgetést? A régi viccek nem változtak, a rossz poénok megmaradtak – legfeljebb szaporodtak az öregedési komplexus szövegeivel –, de azért a „Szevasz, jó, hogy látlak” őszintesége megkérdőjelezhetetlen.

Amit a másik érteni fog

A legjobb helyszínek – a Szalóki Ági-koncert zenei aláfestésével – az Azték kávézó bizonyul, ahol egy hideg sör társaságában várok, és sorban jelennek meg azok az emberek, akikkel találkozni akartam. Így cseréljük ki a volt ifistársakkal és egyéb kedves emléki arcokkal a híreket, kit merre sodort az elmúlt két évben (az előző Szélrózsza óta) az élet. Az Aztékban töltött este tetőpontja a T. Pintér Károllyal való találkozás – Berlinben ugyanis felismertem, hogy újságíró szeretnék lenni, és azóta az *Evangélikus Élet* közelében töltött évek különösen is felérték-

előző Szélrózsá óta) az élet. Az Aztékban töltött este tetőpontja a T. Pintér Károllyal való találkozás – Berlinben ugyanis felismertem, hogy újságíró szeretnék lenni, és azóta az *Evangélikus Élet* közelében töltött évek különösen is felérték-

Krisztus a világvándorok között

Az éjszaka szívet melengetően zárul: Egy csapat, számomra nagyjából ismeretlen tizen-huszonéves gitározók és énekel dicsőítő énekeket a már kiürült és bezárt Azték közepén, el nem múló lelkesedéssel. Odaállok melléjük néhány dal erejéig, és azt érzem, mosolyog a világvándor Krisztus, és ritmusra ingatja a fejét.

Kávé és Krisztus-központ

Az ájtult alvás után negyven fok ébreszt, és a reggeli áhítat közben kikönyörgök a KIE-kávézóból egy kávé, amin *Macival* (*Huszák Zsolt* egykori kollégámmal), az egyik főszervezővel osztozunk. *Lovas András* biblia-tanulmányát már az eremben terjengető kávéval hallgatom, és mélységesen egyetértek szavaival, amikor mindent relativizáló világunkban a Krisztus-központozóhoz való visszatérésre int. *C. S. Lewis* idézi és a megtévesztő tükröt, amelyen keresztül a Kisértő hamis utakra tájolt, és Krisztus helyett önmagunkat helyezi az origóba. Igen, ez az ember tulajdonképpen bukásának oka.

Kútvíz és árvíz

Kútvízzel locsolom a fejemet, úgy hallgatom a *Lehetőségek piacán* az árvízről szóló beszélgetést, melynek során egy érintett – *Buday Barna* – és egy segélyszervezeti munkatárs – *Gáncs Kristóf* – számol be a természeti katasztrófáról és az azt követő munkáról, amelyet csak képekről ismerem. A hallgatóság dobbentet figyel, az aktivitási kedv nő – a végén még sok újjáépítő munkásra van szükség!

Ősszekapaszzkodás a tragédiában

Nemrég tragédia ért az amerikai Delaware folyón egy csapat mosonmagyaróvári fiatal, ketten odavesztek. *Baranyay Csaba* és Mesterházy Balázs lelkesrel régóta együtt dolgozunk az Atlantic Bridge nevű keresztény missziói szervezettel, amely a magyaróváriak útját is szervezte. Mielőtt a *Csendátorban* a most elhunyt lelkesztársukra, *Kovács Imrere* emlékeznek, mi Csabával és Balázssal egy pillanatra összekapaszkodunk, megrázza a két fiatal elvesztésének hírével. Nem értjük, hogy Isten miért engedte ezt így történni, de azt tudjuk, hogy az ő látószöge háromszázhatvan fokok, a mienk pedig csak száznyolcvan.

Nem adom fel!

A hüvös eleganciájú *Barthel-Rúzsa Zsolttal* hatalmas mosolyokkal kö-

szöntjük egymást, és pár percen belül mindent elmondunk, ami fontos, miközben a *Nemadomfel* együttes dobjai egyre hangosabban szólnak a nagyszínpad felől. Megkapó, ahogyan az értelmileg akadályozott zenészek kitörő elánnal, jó hangszerezéssel és magával ragadó előadói képességgel énekelnek arról, hogy az ő életüknek is Krisztus az értelme.

Aki kivezet a dzsungelből

És ekkor meglátom *Smidéluszt Gábort*. A Szélrózsát szervező Tizek atyjaként egykori lelkeszemre rendkívül sok felelősség hárul. Fáradtan, de mosollyal az arcán üdvözöl. Találkozásunkban erő van: számára lendületet ad, hogy tizenhét órányi „szélrózsás” miatt ezer kilométert utaztam, én pedig látni akartam, hogy Deák téri csapattársam hogyan boldogul a nagy találkozóval. És boldogul.

Jó ez a Szélrózsza. Más, mint a többi, más tesz lehetővé a helyszínt, de jó. Itt vagyunk, és itt van közöttünk ő, aki kivezet a dzsungelből. És ebben maradunk Smidéluszt Gáborral. Hogy mi, akik megismertük őt, aki kivezet a dzsungelből, minden erőnkkel hozzáragaszkodunk, róla szól az életünk szétszóródva is, és őbenne vagyunk egyek. Erről szól Sarvas is. Most pedig mennem kell, indul a repülőgépet – repít a szélrózsza egyik irányába!

